

EGYENLŐSÉG

A MAGYAR ZSIDÓSÁG POLITIKAI HETILAPJA * MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 26. SZÁM
(FÉLEMELET) ** TELEFONSZÁMOK:
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYV-
KIADÓVÁLLALAT 144-30, NYOMDA 94-70

SZERKESZTETTE 1886-1915
SZABÓCSI MIKSA
SZERKESZTI
DR. SZABÓCSI LAJOS

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: EGÉSZ ÉVRE
400 KORONA, FÉL ÉVRE 200 KORONA
JUGOSZLÁVIA RÉSZÉRE EGÉSZ ÉVRE 100 DINÁR
HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A KIADÓ-
HIVATALBAN: V. LIPÓT-KÖRUT 26. SZÁM

A nagy cirkusz

Kitűzve már az ütközés nagy napja s a csapatok egymásután vonulnak fel a házak falára, az újságok első oldalára, a pártkörök fehér, a választási irodák zöld asztala mellé, az országban feltalálható dobogókra s a hordók tetejére. Szivderítőbb látvány alig képzelhető ennél a nagy cirkusznál, amelyben szabadon lesznek elővezetve — Vázsonyi Vilmos szavai szerint — detronizáló legitimisták, szabadkirályválasztó republikánusok, gyűlölettől tajtékozó keresztények, latifundiumok érdekeit szolgáló kiscsapatok, filozofia-ébredők, kereszténypárti izraeliták, szelídített intranzigensek és konzervatív liberálisok.

Alig 6749 párt óhajtja teljes címét és nevét becses emlékezetedbe vésni, ó nyájas olvasó és a szépségen mindössze hetvenezzerrel több jelölt jelenik meg, mint ahány választó van Csonkamagyarországon. Elvesztenéd a fejed, mint egykor Barnum és Bailey cirkuszában, az attrakciók e káprázatos zuhatagjában, ha egyes kimagasló jelenségek nem vonnák magukra figyelmedet.

Szerencsére azonban vannak e cirkusznak is starjai és ezek a starok megérdemlik, hogy megajándékozzad őket érdeklődésseddel. Különösen kettő érdemli meg — két egytestvér, Kurzus fia — gróf Bethlen István s az ő zsidóknak szóló különítménye: a Nemzeti Polgári Párt.

A két hét előtti vasárnap: páros vasárnap volt, s páros vasárnap lévén, Bethlen István liberális nyilatkozatokat tett. Az elmúlt vasárnap viszont páratlan napra esett, csak természetes tehát, hogy a kitűnő államférfi ezt a vasárnapot a két legnagyobb antiszemita: Dánér Béla és Zsilinszky Endre támogatására fordította. Dánér Béláról elmondotta, hogy mintaszerűen teljesítette kötelességét a nemzetgyűlésen, Zsilinszky Endréről pedig kijelentette, hogy jól ismeri őt, nagyrabecsüli s hogy nagyon szeretné, ha közkatona gyanánt besorozhatná őt parlamenti hadseregébe. A jövő vasárnap, előreláthatólag, ismét liberális nyilatkozatok következnek majd s azután ismét antiszemiták. Három hét múlva pedig, adja Isten, a gróf ur megbukik és helyet ad a juniusi új műsornak.

Amit Bethlen István a saját személyében, utóérhetetlen ügyességgel csinál, azt igyekszik utánézni önmagyméltósága dependencie-sza, a gutgesinnt izraeliták pártja: a Magyar Nemzeti Polgári Párt, amelyet Vázsonyi Vilmos Bethlen István gróf „rituális vendéglőjének” nevezett el.

*Se jobb, se bal,
Se hús, se hal,*

dalolja ez a párt kortesversében, de bármilyen elmeszen dalolja, mégis mindenki tudja, hogy kicsodák, micsodák ők. Ezt mindenki tudja, bár néhány nap óta olyan jelek észlelhetők, mintha a Nemzeti Polgári Párt erélyesen szembeszállna, vagy, mondjuk: nem értene feltétlenül egyet, még helyesebben egy kizézeteltérésbe keveredett volna a kormánnyal és mintha szakított, azaz: megharagudott, pontosabban: megneheztelt, mondjuk: fapáncsba került volna Bethlen Istvánékkal ama belvárosi zsidó párttag miatt, kinek trafikját, valamely páros napon Bethlen István pénzügyminisztere elrevideálta. A kormány és a Magyar Nemzeti Polgári Párt kis évődése azonban, megnyugtathatunk mindenkit, nem komoly. Ők csak azért váltottak egymással néhány gyengéden szemrehányó pillantást, hogy annál edesebb legyen a kibékülés.

Nem akarjuk megkeseríteni a kibékülés édes-ségét, mi sem áll távolabb tőlünk, de szükségesnek tartjuk leszögezni zsidó polgártársaink előtt, hogy a Heinrich-párt, a kormány külön demokráta pártja, nem azonos azzal a párttal, amelyet a magyar zsidóságnak támogatnia becsületbeli kötelessége, de azonos, még pedig teljesen azonos Bethlen Istvánnal. Azonos annak ellenére, hogy például, a párt lipótvárosi listáján Lukács László után két zsidó következik: dr. Dési Géza és Berger Mór. Ez a két tiszteltreméltó férfiú, miként elvtársaik: se jobb, se bal, se hús, se hal, se antiszemita, se zsidóvédő, mi azonban nem kérünk a sehús-sehal-emberekből. Elegünk van a semleges és óvatos középlenyekből, nekünk lelkes és bátor, kifejezetten liberális és demokráta politikusokra van szükségünk, akik sikra szállnak azok ellen a halálos jogfosztások ellen, amelyekkel Bethlen István gróf elődei és elvtársai sújtották a zsidóságot, a sehússehal-liberálisok hallgatag asszisztenciája mellett. Nekünk azok a férfiak kellenek, akik az igazságért akkor is bátran és egész szívvel-leléssel sikra szálltak, amikor Dési Géza dr. és Berger Mór urak ismeretlen helyen tartózkodtak, messze a fórumtól, ahol nyilatkozni: tett számba ment és a személyes bátorság férfias megnyilatkozása volt. Örülünk rajta, hogy Dési Géza és Berger Mór, ha kissé későn is, de felfedezték önmagukban a liberális vénát, helyesebben tették volna azonban, ha elveiknek olyan területeken akarták volna megnyerni a népet, amelyeken az e pillanatban még több ellenséges állást tanúsít a liberalizmus ellen, mint a Lipótváros. Helyesebben tették volna, ha ahelyett, hogy az érdemes liberálisok pártjának megosztását tűzték

vona ki programul a Lipótvárosban való fellépésükkel, azon igyekeznek, hogy meghódítsák például Ceglédet, vagy Izsákot, esetleg Orgoványt és Kun-szentmiklóst a liberális gondolatnak.

Ha Heinrich Ferenczel csalogatónak Berger Mórt bratta is a párt étlapjára Bethlen István, a liberális választókat mégsem fog sikerülni megtevesztenie e sokorópátkai izraeliták felvonultatásával. Emlékezzünk arra a szerepre, amelyet ez a polgári párt a dohány-utcai bombamerénylet alkalmával betöltött, emlékezzünk rá, hogy a hódolattól haldokolva, hogyan óvatoskodott és manővrozott ebben az ügyben. Elég volt belőle! Elég volt a sejobbsebal-emberekből. Nekünk . . . job b e m b e r e k r e v a n s z ű k s é g ű n k .

Mi kell az énekléshez?

Eddig azt hittük, hogy hang kell hozzá, tehetség és tudás. Most kiderült, hogy tévedtünk. A Metropolitan Operahouseban, a Covent-Gardenben, a Scalaban, a müncheni Operában, a bayreuthi Festspieleken, a párisi Nagyoperában ez a három kellék elegendő. Pesten, az állami színházakban nem. Itt nem hanggal, tehetséggel és tudással énekelnek az énekesek, hanem keresztlevéllel, ébredő tagsági igazolvánnyal és kurzus-összeköttetésekkel.

Az akusztikának, az énekművészetnek, az esztétikának ez a csodálatos és az egész világon egyedülálló tüne-ménye Vass József névéhez fűződik, ama Vass József névéhez, aki miatt még ma is külföldön nyomorog-nak, szenvednek a szegény magyar zsidó didkok, aki kiüldözte az Alexander Bernátokat, Marczali Henri-keket a magyar egyetemekről, aki nem tartotta elég nagy tudós-nak Goldziher Ignácot, a XX. század legnagyobb orientalistáját arra, hogy temetésén megjelenjen, aki nem tűrte, hogy az Operaház megnyitó előadásul a zsidó Goldmark Sába királynője c. operája kerüljön színre s helyette Lohengrint tűzette a műsorra, nem azért, mert ez a zenedráma is mestermű, hanem azért, mert a szer-zője, akin a zsidó Mejerbeer sokat segített, természetesen antiszemita volt és éppen a Lohengrin szöveggönyvében élesen kifakadt a magyarok ellen.

A magyar zenei élet krónikásai fel fogják jegyezni Vass Józsefről, akinek művészeti politikája halmozása egy művészeti kérdésekben teljesen tájékozatlan és kul-turátlan ember baklövéseinek, aki mindent megtöltött destruktív antiszemizmussal, amihez csak hozzáért, a ma-gyar zenei élet krónikásai fel fogják jegyezni erről a miniszterről, hogy kitalálta a felekezeti alapon való opera-igazgatás művészetét.

Rózsa Lajost, aki a nagy háboru rokkantjainak több pénzt énekelt össze egymaga, mint amennyit Vass József egész életében jólelkony célra dldozott, Rózsa La-jost Vass József elutársai üldözték ki Budapestről. Vass József akadályozta meg, hogy a zsidó Banerth József ope-rája színrekerüljön az Operaházban. S ez a kitűnő fér-fü, aki összetéveszti az operaénekesi hivatást az éneklő kanonok stallumokkal, most végérvényesen meghódolt annak a . . . művészeti irányzatnak, amely Wlassics báró helyett Darányi földmivelésügyi osztálytanácsost akarja kormánybiztosul, s amelyet a hangtalan és tehetségtelen operai tagok szakszervezete: Szemere Árpád, Szende Ferenc, Mihály Ferenc, Pilinszky Zsigmond, Karácsonyi István eddig nem tudott teljes mértékben érvényre jut-tatni. A konszolidáció azonban ezen a téren is csak késett s ha későn is, de derengenek már az antiszemita Renaissance sugarai az állami zenészházak kulisszái mögött.

A Városi Színház

a miniszter rendeletére

május elsejei kelettel elbocsátotta zsidó valdsu opera-énekeseit:

BALINT GYULÁT,
BARSONY LAJOST,
VAGÓ BORISKÁT,

és a zsidó kardalososokat, kardalosnőket, ügyelőt, sugót. Mind a három magánénekes erőssége az új magyar ope-

rat kulturának. Bálint Gyula tartalékos, kitüntezett ja-hadnagy, ösztöndíjas tagja volt a színháznak 25.000 ko-rona évi fizetéssel. De minden szerepet énekelt, azt várta tőle mindenki, hogy majd Rózsa Lajos örökébe lép. Ez, sikerei után, valószínűen be is fog következni. Csakhogy nem Pesten, hanem a Metropolitan Operahouseban. Bársony Lajos minden fellépése sikert jelentett a színháznak. A kritika, a közönség egyformán szerette ezt a nagyon tehetséges, jóhangu, ötletes, kulturált énekest, aki igazi színésztehetségnek is bizonyult. A gázsija 70.000 korona volt mindössze. Vágó Boriska a született, vérbeli drámai énekesnők műfajából való. Érthető, ha félték tőle a tagsági jeggyel éneklő baritonisták s a kurzusénekes-nők, akik az utolsó három év alatt eldrasztották az Operaházat. Ezentul, egyelőre, nincs többé okuk a féle-lemre. A konkurrenciát a kultuszminisztérium beszüntette.

Az állami énekeszházak színvonalának hanyatlása rohamos. A baritonkulcs Keő-Kucserai éppen olyan nép-szerütlenné tették az Operaházat, mint Tomcsányi Pál Vilmosék a mozit. Ez a legújabb zsidó-hecc remélhető-leg ébresztő hatással lesz a pesti zsidó közönségre, amely már eddig is nagy koncessziókat tett, ha beült a Drechslerral vagy a gázgyárral szemközt fekvő műinté-zetbe. Hisszük és reméljük, hogy a közönség, a zsidó kö-zönség retorziója nem marad el és Vass József deficites műintézeteit

bojkottálni

fogja mindaddig, amíg azokban a Gyallai Mihályok kör-kurrenst robbantó szelleme lesz a spiritus rector s kul-turánk legfőbb őre meg nem tanulja, hogy az operaéne-kesség nem káptalani stallam, amilyent politikai érdemei jutalmazásul néki helyeztek még nem is olyan régen ki-látásba, nem káptalani stallum, hanem Isten kivételes kegyelméből való elhivatás.

Felkerestük dr. Bálint Gyulát, aki elbocsájtásával kapcsolatban a következőket mondotta munkatársunk-nak:

— Mondanivalómat, azzal kezdek, hogy 1914 óta alapos változásokon mentem át. A háboru kitörésétől a leszerelésig, amikor mint katona a harctéren küzdöttem:

derék magyar hazafi voltam,

akit a király tisztte nevezett ki és kétizben kitüntezett. A forradalom és a kommün alatt

büdös burzsuj

voltam és a kurzus „kitörésétől” ez a jelzőm megmaradt, csak a burzsuj helyét a zsidó foglalta el...

— A Városi Színházról történt elbocsájtásom nem érintett. Soha sem a protekció vitt előre, hanem a saját tudásom és akaratom. Meg vagyok róla győződve, hogy ott, ahol nem a vallását nézik az embernek, hanem a képességeit, ott boldogulni fogok. Az ősszel kimegyek Németországba. Itthon csak csinálják a művészetet ke-resztény nemzeti alapon ahogyan tudják, de én külföldön nagyobb sikert fogok aratni a magyar névnek, mint ők idehaza...

— Az idei szezonban 55-ször játszottam; a külörté féle zsidó hangversenyeken majdnem harmincszor mű-ködtem közre.

— Az Erzsébetvárosi Körben történt merényletnél édes apámmal együtt szerencsésen megmenekültem. Ez alkalomból felajánlottam a hitközségnek, hogy a templo-mokban énekelni fogok, ezen ígéretem beváltásában ed-dig csak nagy elfoglaltságom akadályozott. A közeledő sevuósz üzrepe alkalmából okvetlenül énekelni fogok a dohány-utcai templomban.

— Fialat vagyok, erős. Tudom és érzem, hogy érvé-nyesülni fogok. Ha itthon, Magyarországon nem lehet, — dm legyen — én nem haragszom senkire... csak el-megyek innen...

Az elbocsátott művészek másodikul: Bársony Lajossal is beszélt az Egyenlőség munkatársa s megkérdezte tőle, hogyan fogadta elbocsájtásának híret. Bársony Lajos szomoruan mondotta:

— Sajnálom, hogy ilyen kellemetlen akkorddal ért véget magyarországi szereplésem. Én ugyanis elmentem volna innen, zsemben a szerződés, amely évek turné-

szólt Párisba, Marseillebe, Madridba, onnan Délamerikába, Indiába. A szerződés igen kedvező a számomra, mégis, nehéz szívvel készültem az utra. Magyar vagyok és végtelenül szeretem Budapestet, a pesti közönséget. Jó dolgom volt itt, megbecsültek, dédelgettek... Ez a... fajvédelmi intézkedés, a kultuszminiszter uré, megkönynyíti számomra a bucsut. Elmegyek s künn igyekszem azon, hogy becsületet szerezzek a magyar névnek. Elmegyek s kíváncsian várom, mi lesz hosszabb életű: a hangom, a színjátszókedvem, a művészetem, vagy az a kurzus, amely ajtót mutat nékem és társaimnak csak azért, mert zsidók vagyunk... Elmegyek s előbb bucsuhangversenyt rendezek az én kedves közönségemnek. Hiszen Rózsa Lajost is a zsidóság segítette hozzá, hogy eljuthatott Amerikába. Ehhez kérem én is támogatásukat...

Nem bocsátkozom ama lélektani rejtély megfejtésébe, amelyet a krónikás elé Vass József állít, a numerus clausus e pecsétőre, ez a detronizáló legitimista, a velencei kidíllítás genidlis rendezője. Hol lesz már ez az éneklő kultuszminiszter akkor, amikor a kiüldözött zsidó énekesek még mindig ural lesznek a sziveknek?

Derses plakát

A pártotok szabadelvű
Tűzön-vízen mindig elvű.
Zsidó tanítókért beh kár,
Kivégezte őket Pekár.
Kereskedő, tönkre mehetsz,
Végzett veled Heinrich Ferenc.
Zsidó mozis sirámai
Téged szidnak, jó Rádaj.
Emlékedem egyéb hibák:
Duna—Tisza köze, Izsák,
Hegedűsék trafikossa
Pártotoknak biztos voksa.
A szavazó csak erre várt
Éljen a, éljen a
Jó Nemzeti Polgári Párt!

Itt vannak a térítők

A sok megpróbáltatáson keresztülment magyar zsidóság megtántorítására egy új, nálunk eddig kevésbé használt fegyvert akarnak most fölhasználni ellenségei. Hitének elhagyására akarják rábírní, hittérítőket küldtek ide messze idegenből, akik — nem tudjuk még milyen eszközökkel — fognak megpróbálkozni a magyar zsidóságban az ősi hitéhez való törhetetlen ragaszkodást megingatni. A magyar zsidóság egységének megbontását célzó kísérlet terveiről a következő értesüléseink vannak:

Hollandia, Svédország és Norvégia keresztény egyházai hosszabb ideje tartanak fenn tudvalevőleg missziókat, melyeknek a térítés a feladatuk. Ujabban ezek az egyházak speciális „zsidó-térítő missziókat” is szerveztek, amelyek Oroszország, Lengyelország, Románia és a balkáni államok zsidóságára vetették magukat. Ilyen zsidó-térítő missziót küldtek most Magyarországra, ahol eddig hasonló térítő akció nem működött, csupán háboru előtt a skót presbiterianus egyház által fentartott iskola keretében, ez azonban felnőttek térítésével egyáltalán nem foglalkozott, csupán a gyermekkek körében igyekezett nevelés közben „dolgozni”...

A norvégiai evangélikus egyház, amely feladatává tette a zsidóságnak az evangélikus hitre való áttérítését, három tagból álló zsidó hittérítő missziót küldött Magyarországra. A három misziionárius, akik közül kettő norvégiai evangélikus lelkész, a harmadik pedig a norvég központi zsidótérítő misszió titkára, a hét elején érkezett Budapestre. Fölkeresték Raffay Sándor evangélikus püspököt s informálták missziójuk céljáról. A püspök

értekezletre hívta össze a budapesti evangélikus lelkészeket, akiknek jelenlétében a norvég misszió vezető lelkésze kifejtette itteni tevékenységük irányelveit.

A zsidótérítő misszió vezetője előadásában mindenekelőtt az európai zsidóság helyzetét ismertette. Kiemelte Anglia magatartását, amely szerinte olyképp jellemezhető, hogy Anglia protektorátust akar gyakorolni az egész zsidóság fölött. (?) Itt — mondotta — nagyon sok rejlik a színpalak mögött: fontos külpolitikai érdekek és célok, más politikai szempontok és főleg gazdasági és pénzügyi tekintetek. A zsidóságnak Angliában is igen nagy befolyása van a gazdasági és pénzügyi világ irányítására és innen magyarázható az, hogy Anglia oly nagy érdeklődést tanúsít a magyarországi zsidóság sorsa iránt.

A misziionáriusi munkát nem úgy akarják folytatni itt Magyarországon, ahogy Anglia teszi, az angol missziók Londonnak East side-jén, ahol a kereszténységet majdnem úgy árusítják, mint pl. valami piaci árucikket, és szinte hajtják be az embereket a kereszténység táborába. Mi — mondá a norvég zsidótérítő — a megértésre törekszünk, (!) meg akarjuk győzni a lelkeket. (!!) A misszió tagjai felolvasásokat, előadásokat fognak tartani a magyar zsidóság részére (!) és ezzel párhuzamosan tanulmány tárgyává fogják tenni a magyarországi zsidókérdést, annak keletkezését, indító okait, rugóit, amelyekkel — mint mondotta — a misszió még nincs tisztában. (Mi már igen. A szerk.)

Végül kijelentette a misszió vezetője, hogy az a terük, hogy külön megszervezzék a „zsidó-kereszténységet” azokból, akik a zsidó hitről tértek át a keresztény vallásra. Angliában, Hollandiában, Svéd- és Norvégországban is így van ez.

... Tehát vigyázat. Itt vannak a térítők!

A rombach-utcai templomban

az előcsarnoktól jobbra, diszes és stílusos falfaragás mellett a falhoz s tartotta a méceszt, amely a zsidó halottakért, a Chevra elhunyt tagjaiért ég, haláluk évfordulóján. Minden nap más három-négy jámbor zsidóért. Ez a falfaragás már nem ékesíti a templom falát. Elégett. Disztelen ládáján, pohárban pislog valami fény

Koziner Antal,
Schönfeld Henrik,
Mendelsohn Gyula,
Berger Adolf,
Rosner Vilmos

tiszteletére, akiknek az emlékét hirdető fehér kartonlapok most keret nélkül sorakoznak egymás alatt a templomfalán. A diszes keret, a mécesstartó elégett, a mécs... felrobbant s öt halott zsidó emléklapja megsemmisült vasárnap este, mert a mécesbe rejtélyes uton... benzin került. Az Erzsébetvárosban jól megy a zsidóknak. Először bombával robbantják fel őket. Azután — a biztonság kedvéért — benzinnel égetik el. Mert a halott zsidók is feltámadhatnak egyszer. És sohasem lehet tudni...

A zsidó menzáért

Mult heti felhívásunkra a következő levelet kaptuk: Az „Egyenlőség” tekintetes Szerkesztőségének Budapest, Lipót-körút 26.

A főiskolai hallgatók menzája javára felajánlok ezennel díjmentesen: 25 métermázsza salgótarjáni darabos szénét és kérem, hogy annak szállítása miatt céggemmel érintkezésbe lépni sziveskedjenek.

A házhoz szállítást és pincébe hordást König Dávid fuvaros díjmentesen fogja eszközölni,

Kiváló tisztelettel;

Adler Manó,
szénnagykereskedő

BLUZOTTHON VII. Király-l. 23.

Párizs, granada- és szövetségi különlegességek, kárpunk, opál- és granada-bluzok olcsó árban. !! Kereskedőknek magyarországi áruk

Usetty

Usetty Ferenc volt nemzetgyűlési képviselő a IX. kerületben Wolff-párti listán küzd újra mandátumért. Ez alkalommal házról-házra járja a kerület vagyonszámba írt zsidó polgárait és arra kéri a ferencvárosi választókat, hogy aláírásaikkal támogassák az ő ajánlását. A ferencvárosi zsidók az ilyen látogatásoknál meg szokták kérdezni Usetty Ferenc urtól: vajjon azonos-e ő azzal a négyokondval, a numerus clausus előadóival, aki a zsidó tanítók és tandíjak ellen a fővárosnál és a minisztériumban lefolyt és folyamatban levő inkvizíciós eljárásoknál tevékenyen és eredményesen közreműködött? A képviselőjelöltté szelidült főinkvizitor ártatlan arccal azt szokta felelni a kérdésekre, hogy ő sohasem ártott a zsidóknak. Mi Usetty Ferencnek ezt a nyilatkozatát le- szögezzük. Megállapítjuk róla, hogy ő volt az, aki a nemzetgyűlésen az italmérések revízióját indítványozta, ő volt a numerus clausus előadója és felszólított a fejelemileg üldözött és elbocsátott zsidó tanítókat: nyilatkozzanak Usetty Ferencről...

Bloch, a magyar hegedű mestere

Hevesi Simon dr. főpapunk e remekbe készült, lélekemelő gyászbeszéddel bucsuztatta a magyar hegedű nagymesterét, Bloch Józsefet, a Zeneakadémia csarnokában. Hevesi hatalmas beszéde itt következik:

Bloch Józsefben a zenei alkotó ingeniumot, a szakképzett tudóst, az interpretáló művészt, a nagy zenei pedagógust és tanítót, a zenei kultúra kiváló terjesztőjét, a magyar zenei kultúra propagátorát gyászoljuk ez órán. Ingeniuma egyesítette magában a zsidó lélek kontemplatív és lírai motívumait és a magyar érzések erejét. Mint a biblia népének gyermeke, hárfás és zsoltáros Dávid király fájának szülötte, magával hozta e világra a dal és zene ábrándvilágát, áhító kedély rejtett kincseit. Mint annak a fájnak gyermeke, mely egy Offenbachot, Haběvyt, Meyerbeert, Goldmarckot, Bizet-t, három Rubinstein, két Wieniavszkyt, egy Hillert, Jadassohn-t és annyi más zenei lángelmét és nagy művészt adott a világnak, az universumban élő nagy hangulatok és az emberi atavisztikus nagy érzések, boldogságok és szomorúságok suttogását megérző nyílt lélek lakott benne, érzékkel megáldva a szálló hangok iránt; a mélységek sirását, a titkok sóhajlását, az öröme és fájdalmak rezgését hallgató lélek élt benne, mint egykor nagy ősei érzékkel birtak az universum legcsöndesebb hangja: az isteni kinyilatkoztatás megszólaló igéje iránt.

Koporsója mellett két magyar zsidó muzsikusi emléke villan a lelkembe; mindkettő dicsőséget hozott a magyar nemzetre; az egyik a Köpcsényben született Joachim, aki 12 éves korában Mendelssohn-Bartholdy Felix oldalán aratott babért Londonban és mint a berlini művészeti akadémia szenátusának glóriával koszorúzott alakja tért be a nagy szellemek pantheonjába; a másik Hevesen született, a magyar szabadságharc ifju honvéd-hőse volt, a magyar nemzet dalainak és honszerelmének — a szabadságharc alatt itthon, később, mint emigráns, külső országokban, messze földön, tengeren túl volt szószólója, tolmácsa és felejtethetetlen drága hegedőse; a magyar létjogosultság és remény hűros propa-

gandamesiere, a magyar fájdalom hódító kifejezője, akinek nyirettyűje szíveket nyert meg a magyar népek: Reményi Ede.

Oh, a nemzetek nem mind vezethetnek hatalommal, de amelyik kulturát teremt és az emberiségnek értékeket ad és vezetni tud a művészi elérések mérsékelt útjain, annak jövője van, mert értéke van. És azért a nemzet ellen vét, szegényebbé teszi a nemzetet, aki a tehetség jogát eltiporja, a tehetség érvényesülését elfojtja, aki bármilyen szempontból, vagy bármilyen önzést palástoló elv örve alatt a tehetséget kirekeszti és helyébe tolja a tehetségtelen fürességet. Mert valamiképpen a vércséből semmiféle emberi hatalom nem csinál csalogányt, azonképpen a tehetségtelenség nem töltheti be a tehetség helyét. A nemzeti kultúra királyi palástját hasogatja meg az, aki a tehetséget elnyomja. Ez a tanulság száll felém e koporsó fölött a légnek sóhajából, az itt fölhangzó elismerés és gyász panaszából és elmondom azt, mert hiszen a halotté az üdv, de az élőké a koporsók tanulsága.

Bloch József kiváló tehetség volt a maga helyén és a magyar zenei kultúrának nevet szerzett tül e világrész határain. Párisban elsőrendű zeneművelő társaság élén állott már ifju korában — és hazahozta tudását, honának szentelte azt; 33 éven át szolgálta a Magyar Zeneakadémiát, nemzedékeket és azok sorában hirneves művészeket nevelt föl, gyarapította a zenei irodalmat és a magyar zenei kultúra tekintélyét. Az ingenium nagyságát végtelen bájossá tette benne páratlan emberi szerénysége és egyszerű szívbéli jósága; benne nagyság és szerénység egyesült, — igazi bibliai erény. Az ember és a művész, alkotó szellem és a tanítómester emléke áldást lehel és áldással tele...

Meghalt a tiszaezlári pör elnöke

Korniss Ferenc törvényszéki elnök, a tiszaezlári pör főtárgyalásának elnöke, meghalt. A sötét pör egyik legnevesebb alakja száll vele sirba. És most, mikor megemlékezünk róla, feltárul előttünk egy pillanatra az egész rémséges vérvádpör minden szörnyűsége...

I.

Korniss és Scharf Móric

Irta: Székely Miksa dr., a tiszaezlári pör volt védője.

A régi magyar urnak nemes, karakterisztikus típusából való volt Korniss Ferenc, a nyiregyházi törvényszék elnöke. Kiváló jogi tudását, igazságszeretetét, pártatlanságát valamennyien becsültük, s valósággal példát mutató volt a független magyar bíró számára, ahogyan a nagy pör súlyos helyzetei között nehéz tisztét gyakorolta. Még élénken emlékezem reá, amint nemes magyar alakja, amelynek valami félelmetes külsőt kölcsönzött kétoldalt élesre kipödört hosszú bajusza, megjelent a törvényterem elnöki székében. Maga az, hogy ennek a pörnek vezetését reá bízták, mutatja, hogy fönt is esztimálták, s részrehajlatlanságában teljesen megbízták. A tiszaezlári pörben azonban, amint annak idején hallottam, volt neki bizonyos előítélete. Társasága, akikkel magánéletében érintkezett, beszélte nekünk bizalmasan, hogy a tárgyalás előtt volt benne haflandóság arra, hogy elhagyjen valamit a híresztelésekből. De csak olyan köz-

**Lyoni szelvények, angol gyapjúszelvények, francia grenadínok és batisták tel-
tőlő olcsó árak mellett.**

Szöllösi és Kálmán
szelvény- és szövetségüzem,
Budapest, IV., Hajóska té. (SME-n. sarok)

mondásfélékkel erősítette azt: „Nem szörög a haraszt, ha nem fúj a szél...” „Kell valaminek lenni a dologban, különösen a hullausztatás, az nagyon gyanús” — mondotta. Ez volt a nézete mint magánembernek, a gyilkosság tekintetében azonban, hogy az rituális volt-e vagy sem, arról ő a tárgyalás előtt nem mondott véleményt.

Egyébként nem volt elfogult a zsidókkal szemben, sőt Heiman Ignáccal baráti viszonyt tartott fenn. Nagyon becsülte és tisztelte a kiváló zsidó ügyvédet, aki már akkor elsőrangú jogi tekintély volt és mint rendkívül okos ember, közbecsülésben állott. Sőt ügyvédjéül is őt választotta. Korniss ugyanis, aki szabolcsi nemesi családból származott, jómódu ember volt, s időnkint neki is akadnak pörei. Egyéniségében volt valami ridegség, visszavonult életet élt és csak szabolcsmegyei földbirtokokkal érintkezett.

A tárgyalást szigorú pártatlansággal vezette, nem pályázott antiszemita babérokra, nem törődött a támadásokkal sem, mert a bírói tótgát olyan szentségnek tartotta, amelyhez nem férhet hozzá a befolyásnak semmiféle hulláma sem. Voltak néhez és kényes pillanatok, s ő mindig megtalálta a kellő megoldást.

A tárgyalás első napján történt, hogy Korniss — eltérően a tanukihallgatások sorrendjétől — Scharf Móricot vette elő elsőnek. A védőket megdöbbenetette ez a váratlan dolog, nem voltak elkészülve rá, hogy az elnök felforgatja a tanuk sorrendjét és a „koronatanut” mindjárt az első napon előrántja. Bejött Scharf Móric, aki a vizsgálat megindulása óta Henter-nek, a vármegyeház főhajdujának a gondjaira volt bízva. Ez a Henter (a pörrel kapcsolatban hamarosan elnevezték „Henter”-nek) minden jóval ellátta Scharf Móricot, s a fiut ebben a környezetben alaposan „előkészítették” a vallomásra.

A tizenkétéves gyermek, alig állott meg az elnöki emelvény előtt, elkezdett hadarni. A legprecízebb dátumokat fújta kérdés nélkül, s a legapróbb részletekig elbeszélte a gyilkosságot. Oly értetlen közönnyel, mint aki nem tudja, mit mond. Vallotta, hogy az édesapja is részes a gyilkosságban, hogy látta, amint a zsidók véret vették Solymossy Eszternek... és így tovább.

A védők a megdöbbenéstől szótlannul ültek helyükön. Csak egy ember tudta magát kivonni a vallomás lesújtó ereje alól: Eötvös Károly. A komor, szinte félelmetes pillanatokban is kilobbant belőle a zsenialitás szikrája. Érezte — bármily kockázatosnak látszott is — hogy ezt a hatást csak a nevetségességgel lehet agyonsujtani, amint hogy maga a vallomás is nevetségesen komolytalan volt.

Fölállott és így fordult a törvényszék felé:

— Kérem, nagyságos Elnök ur, nem mondhatná el Scharf Móric ugyanezt versben is?...

Harsogó kacagás verte fel a terem visszafojtott csöndjét. Korniss hegyesre kipödört bajusza megrándult, szemei villámot szórtak, az antiszemiták a hallgatóságban: Verhovay, Ónody és társaik tajtékzó dühvel néztek farkasszemet Eötvös Károssal, de a következő pillanatban a legnagyobb nyugalom ült az elnök arcán, csöndet teremtett és így szólt:

— Kérem ügyvéd ur, nem gondolja, hogy ilyen nyilatkozatokkal a törvényszék tekintélyét, — amelyet megtartani a védelemnek is egyformán érdeke — a legnagyobb mértékben próbára teszi?

Eötvös meghajította a fejét és mindenki érezte, hogy az elnöki székben egy igazságos, bölcs ember ül...

A tárgyalás folyamán aztán Korniss engedett az ügyről előzetesen alkotott véleményéből, amikor látta a cáfoló bizonyítékokat, látta az egész vád összeomlását. Részrehajlatlan, pártatlan volt, de mindvégig megtartotta szigorúságát, keménységét az ügyessel szemben épp úgy, mint a védőkkel szemben. A szenvedélyeket mindig visszatartotta. Amikor Heiman védőbeszédében izzó szenvedéllyel támadta az antiszemitákat, megintette:

— Figyelmeztetem ügyvéd ur, hogy a harag nagyon rossz tanácsadó... .

A magánérintkezésben nagyon kedvesnek és szeretetreméltónak bizonyult. A pörrel kapcsolatban ez abban is megnyilvánult, hogy a tárgyalóterem mellett fényes terített asztalt tartott az egész több mint hatvan napig folyó pör alatt. Tizenegy órakor a szünetben az ő vendégei voltak egy kis jó enni-innivalóra a bíróság tagjai, ügyészek, ügyvédek. Mi védők azonban az első perctől fogva nem vettük igénybe ezt a figyelmességet, éreztük, hogy ez feszélyezne.

Sok támadásnak volt kitéve liberális és zsidó részről is, de mindez nem befolyásolta őt. Az igazságot igyekezett szolgálni mindvégig. Kemény volt és igazságos, amikor a pör elején a Borsszem Jankó címképe így jellemezte a helyzetet: Korniss áll a bíróság emelvényén hegyes, kipödört bajusszal s körülötte meglapulva a védők, — és szigorú és igazságos volt akkor is, amikor az élclapban így fordult a helyzet: Korniss lekonyult bajusszal néz a messzeségbe és körülötte emelt fővel, az igazság diadalmas tudatával állnak büszkén a védők...

II.

Aki Szabolcsi Miksát üldözte

(Emlékeim Korniss Ferencről.)

Irtá: Friedmann Bernát dr., a tiszaezlári pör-volt védője

A jövő évben lesz negyven esztendeje annak, hogy a nyári hónapokban nem mult el nap, hogy a tiszaezlári babona-pör alkalmából a Korniss Ferenc név az akkori magyar hírlapokban elő ne fordult volna. Ő volt akkor a nyiregyházi törvényszék elnöke.

Az akkori bírói kar jobbjai közé tartozott. Rendben tudta tartani a törvényszékét. Amely ügyben maga vezette a tárgyalást, azt alaposan át is tanulmányozta. A tiszaezlári pör anyagát különösen teljesen ismerte. De mint régi vágású táblabíró, a hírlapírókat nem nagyon szerette.

Később Korniss elnök, midőn azt kezdte tapasztalni a tárgyalás folyamán, hogy a lapok tárgyilagosan közlik a bizonyítási eljárás fejleményeit, meg is barátkozott a tudósítókkal, sőt többeket meg is hívogatott a siesta alatt tartani szokott 12 órai fölöstökhöz, amelyen nagy-szerű töpörtös és tejes pogácsákat, sonkát, likőröket szolgáltatott föl az elnök neje.

Az összes tudósítók között csak egy volt, akivel se-hogy sem tudott megbékülni, s ez az „Egyenlőség” akkori szerkesztője, Szabolcsi Miksa volt. Ennek még a terembe szóló belépőjegyét sem adatott, annyira megharagudott rá néhány nagyon éles támadás miatt, amit az lapjában a vizsgálat alatt az elnök, a vizsgálóbíró és egyéb funkcionáriusok ellen intézett volt.

A terem különben távolról sem fogadható volt be annyi embert, mint amennyien érdeklődtek a tárgyalás fejleményei iránt, úgy özönlöttek oda az emberek, nemcsak Nyiregyháza és vidékéről, hanem az ország minden részéről, hogy ha csak egy pár órára is, közvetlen szemlélői lehessenek ennek a nem mindennapi törvényszéki drámának, ennekfolytán csakhamar az a gyakorlat fejlődött ki, hogy az állandó belépőjegyek tulajdonosai egy-egy félnapra vagy pár órára átengedték jegyüket helybeli vagy idegenből jött ismerőseiknek, amit az elnök is tűrt, de a teremszolgák meg éppenséggel szívesen láttak, meri rendszerint egy kis borralalóval is járt. Szabolcsi Miksát azonban ebből is kizárta az elnök, utasítván a teremőröket, hogyha az a más jegyén akarna belépni a terembe, azt még így se engedjék be. Így Szabolcsi, aki persze mint zsidó felekezeti lap szerkesztője nemcsak hogy nagyon érdeklődött a tárgyalás egyes epizódjai iránt, de azokat olvasói részére is le kellett közölnie, az egész tárgyalás alatt a folyosón volt kénytelen időzni, hogy egy-egy kijövő ismerőstől hamarosan tudhassa meg, hogy bent mi történik. Eötvös is, meg én is megengesztelni iparkodtunk később is az elnököt, de az a tekintetben hajthatatlan maradt mindvégig.

VILLAMOS szerelések, csillárok olcsón **III. STERN SÁNDOR**
V., Lipót-körút 20. Telefon: 165.

Mi védők sajnáltuk ugyan Szabolcsi Miksa ezen kísérését, de ez más oldalról viszont nagy hasznunkra volt, mert mi meg ő általa azonnal megtudtuk mindent, ami kint történik a tárgyalótermen kívül. Tanuk összehozását, befolyásolását, elküldését stb. mindig nyomban tudatta velünk. A védelem nagyszerűbb detektívre nem tehetett volna szert.

A menyországban ha találkozni fognak, ott bizonyára ők is megbékülnek egymással...

III.

Korniss Ferenc... egy zsidó drámában.

Arnold Zweig, a világhírű német drámaíró színpadi műben dolgozta fel a tisztaeszleári pört. („Die Sendung Samaels“, Jüdische Tragödie 1918.) E kitűnő dráma 8. felvonása 7-ik jelenetében megjelenik a színpadon Korniss Ferenc alakja is. E jelenet így hangzik:

III. FELVONÁS.

7. jelenet.

(1888 tavasza. A nagy nyíregyházi törvényszék tárgyalóterme. A hallgatóság közt ott ül Ónodi, Istóczy, Bari, a tanuk közt Solymossyné, Schlosser csendőrmeister; a vádlottak padján 15 zsidó, az eszleári zsidók. A védők padján dr. Eötvös Károly, dr. Heymann József, dr. Funtak, az elnöki emelvényen Korniss Ferenc törvényszéki elnök. Az ügyészi emelvényen Szejfert főügyész.)

Eötvös: Tekintetes Törvényszék! Indítványozom Ónodi országgyűlési képviselő rögtöni elfogatását és megbüntetését az államügyész megsértése miatt. Ónodi képviselő tegnap délután nyílt utcán inzultálta sétabotjával az ügyészt, minthogy az nem akart vele duellálni. (Ónodi hangosan nevet.) Ha az elnök ur ezt nem tudná, ezennel értesitem róla...

Elnök (ügyészhez): Igaz ez?

Ónodi (közbekiált): Igaz, igaz.

Ügyész: Igen, megerősíthetem, tényleg megtörtént. Mégis kérem, hogy a törvényszék az indítványt ne fogadja el.

Elnök: Elutasítom Eötvös indítványát, mert egy képviselőt a parlament hozzájárulása nélkül nem lehet elítélni. De figyelmeztetem Ónodi képviselő urat, hogy viselkedjék tisztességesen.

Ónodi (hangosan nevet és barátságosan integet az elnök felé).

Dr. Heumann védő: Indítványozom, hogy a csendőrség megerősíttessék, esetleg katonai erő bevonását. A védelem tanuit a csücselék künn bántalmazza. Kijelentem, hogy Ónodi és Istóczy képviselők izgatják a tömeget és kérem az Elnök urat, hogy a két képviselőt a tárgyalásról zárja ki!

Elnök: Ez a vád nem ellenőrizhető. Mi nem törődhetünk azzal, hogy mi történik az utcán. De majd gondoskodunk rendőri megerősítésről. Hogy kit zárjak ki a tárgyalásról, az az én dolgom! Figyelmeztetem a tanukat az eskü szentségére... Következik Scharf Móríc kihallgatása.

Scharfné (feláll és mikor a bejövő fiut meglátja, elájul).

Elnök: Vigyék ki ezt az asszonyt és mossák fel.

Bari (Istóczyhoz): Csinos ez a zsidó kölyök!

Istóczy: Drága egy fiu! (Mindketten nevetnek.)

Elnök (Scharf Mórícához): Nos fiam, mondj el nekünk mindent, amit Eszter megöléséről tudsz. Figyelmeztetlek, hogy mindenre, amit elmondasz, meg kell esküdnöd az Egy élő Istenre!

Móríc: Szívesen megesküszöm, Elnök ur. (Belekezd elbeszélésébe...)

Kaddis hét halottért

Kaddis!...

A templom fojtó, idegesítő csöndjében felzokogott a sírás:

— Drága jó apám! — Szegény férjem! — Szencsétlen gyermekem!

Ezernyi szem, ezernyi rokonérzésű ember pillantása tapadt rájuk, s ők ott ültek az Ur zsámolya előtt, a Thóránál, a gyásszal szegélyezett kis térségen. Jobbról feketébe öltözött, könnyeikkel küzdő férfiak, balról magukba roskadt, soha meg nem nyugvó asszonyok és hirtelen árván maradt gyermekek. Riadtan, szinte félszeg tekintettel néznek körül, keresve, kutatva egy biztató szempár után, amely naponta körülcirógatta őket... s amely örökre kihunyott. De ha hiányzott is a kedves pillantás, egy-egy imádkozó szempár boldogító nézése, a gyászolók mégsem voltak egyedül, mert pótolni igyekeztek ezt az ismerősök és az idegenek, akik eljöttek, hogy gyászoljanak a gyászolókkal és forró könnyeket hullásának arra a hét sirra, amely ott domborul kinn, a rákoskereszturi temetőben.

S amíg a komor gyászistentisztelet meg nem kezdődött, a szótlán csöndben száz és száz titkos gondolat cikázott át az egybegyűlteken, hogy őszinte közösségben találkozzon: Vajjon tudják-e a gyilkosok, mi a Kaddis, ez a zokogó, szívből fakadó halotti ima? Tudnak-e nyugodtan pihenni? Nem üzi, hajtja, kergeti őket az ártatlanul kioltott emberek vére? Mérnek-e szabadon beletekinteni a tisztánzésű emberek szeméibe, van-e elég bátorságuk véres kezüket mások becsületes tenyerébe rejteni és el tudják-e csitítani nyugtalanul zakatoló szívük ideges dobogását?

Mindenki sirt... A nők gyöngye kacsói mint a törékeny madárszárnyak, úgy röppentek fel apró kis kendőkkel, hogy könnyeiket felitassák. A férfiak, az élet viharában megedzett férfiak sem tudták leplezni a sírást és izmos kezük gyakran emelkedett szemükhöz.

A gyászénekek után Fischer Gyula dr. főrabbi pompás gyásztalárba öltözött alakja jelent meg a szószéken. A pap, aki elégszer szemtanuja az emberi szenvedésnek, s aki már annyi hívő emberét kísérte utolsó útjára, most alig tud parancsolni fel-feltoluló érzelmeinek. Beszédbe fog, de hangja fátyolozott. Keresve keresi a szót, amely akadozva hagyja el ajkát.

— Imádkozunk a mi drága vértanu testvéreink lelki üdvösségeért és mennyei megdicsőüléséért... Kegyelettel és áhitattal emlékezünk vissza titeátok, szeretett, kedves testvéreink: Bánd Gyula, Goldberg Simon, Haas Károly, Kerényi Arnold, Pesti Alfréd, Polgár Sándor, Szegő Miksa, ti vértanui a felekezetnek és a hazának... Pihenjétek csöndesen, legyen a ti nyugalmatok édes és zavartalan, s zöldüljön ki a ti sirhantotokon a béke és a testvériség virágszála...

A fohász végeztével négy fekete ruhás férfi vonult fel a fohászok elé. Ezek ők, a gyászolók, a halottak hozzátartozói. Egy pillanatnyi várakozás és már felhalatszik a Kaddis, ez a zokogó, bánatos gyászima:

— Jiszgadal!...

A Kaddis sikongva száll, str, jajong, panaszkodik és vádol: „Jaj annak, aki vért ont!”

A Kaddisnak vége van.

— Amén! — felelik rá, s míg az orgona tovább bug, elvezetik a támlóggó, síró asszonyokat s a kísért szemű árvákat. De alig bírnak elindulni. Az orgona zokogása és a Kaddis sírámai fogva tartják őket.

A Kaddis, amely fohászokodik, s amely üti-hajtja, kergeti a gyilkosokat, hogy soha-soha ne találjanak nyugalomra...

György Endre,

Ez ist evőkészletek
 kezettában, 12 személyes complet orsút értékben nagy választékban.
Arany, ezüst, brilliáns bevállás
SZIGETI HÁNDOR és FIA
 Budapest, IV. kor., Húsvet-ház 17. — Alapított 1897.

Numerus clausus

Egyik dunántúli város zsidó leányai előadást rendeznek a numerus clausus mártirjai javára. Tölem kérlek prologust. Nem szeretem az irányköltészetet, — de talán szabad volt ez egyszer rímekkel küzdeni az elnyomás ellen?

Elhagyott liget. Éjszaka. Fellép a Zsidó Ifju. A másik oldalról a Zsidó Leány lép a színpadra.

IFJU: Én zsidó ifju vagyok... Egyszerű
Lelkemből régen elszállt a derű.
Én nem tudom, a tavasz mit jelent,
Engem feldúl az éjszakai csend:
... Most otthagytam a várost és magam
Lázás fejjel bolyongok nyugtalan.
Mint aggastyán, ki századokat élt át,
Rokkanva rovom ez éjjeli sétát.
Riaszt a gond és úz a félelem,
Mind ellenség, ki szembenéz velem...
Őn is? Őn is?... Látom, a szeme lángol:
Kicsoda őn? Miféle éji vándor?

LEANY: Én zsidó lány vagyok... Fáradt és szegény,
Magam járok itt éjjek éjjelén,
Lelkem beteg, szívem pihenni vágy,
De forró testem égeti az ágy!
A gond, az úz... Almomnak vége van...
Talán itt majd: kisirhatom magam.

IFJU: Zsidó leány, zsidó fiu — mi ketten,
Egyedül, itt, a májusi ligetben...
A mi tavaszunk korán hervadott —
Két gyászos árnyék... Két rab... Két halott!
(Részvétellel:)

A szívem vérzik omló könnyein,
Mi fáj? Ó, mondja meg...

LEANY (kitörve): A könyveim...

IFJU (megragadja a kezét): Ó, nővérem...

LEANY: A szívem megszakad!
Nem engedik! Tanulnom nem szabad...

IFJU: Ez fáj? Neked is ez?

LEANY: Mi lesz velem?

Hol tanuljak?

IFJU (folyvást lázasán, izgatottan): Te is?

LEANY: Az egyetem...

IFJU: Te is! Te is!

LEANY: És otthon: az anyám,

S a hugom...

IFJU: Mint én...

LEANY: Várnak, hiába rám!

De nem szabad!

IFJU (megsimítva a lány haját):

Ne folytasd... Én tudom.

Két éve járok ezen az uton.

Engem is ez gyötör... Ó, ez a gond,

Mi megöli napod és álmaidba ront,

És rág és rombol, mint a szú a fát,

Kerget világgá mind tovább, tovább...

Ó, hogy tanulnál! De nem. Nem szabad.

Ki idegen, pusztuljon. S az idegen: te vagy.

A tudás másé. Tied: a nyomor.

Othton anyád sir... Apád haldokol...

Ó, keresnél, keresnél kenyeret!

De idegen vagy. Neked nem lehet.

LEANY: Elpusztulok...

IFJU: Ó, tudom tovább:

Jönnek a tervek... éjszakákon át.

És hajnalra elmúlik minden újra

És jár az utcán, gyáván, félrebujva.

A kirakatban könyvek integetnek,

Látsz ifjakat, amint tanulni mennek,

És lányokat látsz, a napfénybe reggel

Amint sietnek, sűrű füzetekkel...

Nincs sok idő. Kemény és gyors a harc.

Éged legyőztek. És te elmaradsz.

LEANY (késébeesve): Ne mondd tovább...

IFJU: És érzed: élni kell!

A fűszeresnél nincs már több hitel,

A házbér fenyeget... és otthon anya vár...

LEANY (felsóhajtva): Nehéz az élet. Könnyű... a haldí...

IFJU: Ó, társnő, nővér, rabtársam a nyomorban...

Az égre törtünk s itt vagyunk a porban.

LEANY: Ha most meghalnék, tisztán és fehérén...

Tán meglátnám a Mennyek Csarnokát,

Kiontanám az én szomorú vérem

Az Őrnak szólnék: Nem bírtam tovább.

(A padra ül.)

IFJU (csendesesen): Én azt hiszem, hogy vándorol a lélek

És minden élet titkon összefoly,

Találkoztam már, nővérem, tevéled,

Valaha régen... messze... valahol

És mintha együtt álltunk volna, kéz a kézbe,

Mint most, ma éjjel... emlékszel-e még?

Két zsidó rab... egy cirkusz ketrecébe

S hallgattuk Róma ittas énekét!

LEANY (ábrándosan): Ketten... a cirkusz átverzett porán...

Két zsidó rab... egy ifju. S egy leány...

IFJU: Két idegen...

LEANY: Ó távol, régi este...

IFJU: Együtt szegeztek minket a keresztre.

És egymás mellett meghaltunk mi ketten.

LEANY: A császár tapsolt...

IFJU: És kigyúlt az éj!

Azt sugtam néked, ott fenn, a kereszten,

Zsidó nővérem! Ó ne félj! Ne félj!

LEANY: Mért haltunk meg? És most mért szenvedünk?

IFJU: Ezt kérdezted te akkor is, kimúlva...

Már mondtam, akkor: Így van ez velünk:

Mi meghalunk, hogy feltámadjunk újra!

(Egy pillanat szünet.)

LEANY: Most én emlékszem... titkos ködbe', messze,

Találkoztunk már egyszer: te meg én...

Egy máglyán álltunk, ketten, füstbe veszve,

Egy este... ott, Sevilla főterén,

IFJU: Az érsek intett... Lángok csaptak össze,

LEANY: Harangok zúgtak egyszerre... de hány!

IFJU: És ott hallunk meg, egymáshoz kötözve,

Egy zsidó ifju... S egy zsidó lány.

LEANY: És én kérdeztem, mért bánthatnak e szörnyek,

IFJU: S azt feleltem: Mért zsidók vagyunk!

Mért mi vagyunk, akiket ők megölnék

És mi vagyunk, akik feltámadunk!

(Szünet.)

LEANY: Együtt a máglyán... együtt a kereszten

Feltámadunk: új szenvedésre ketten.

IFJU: S ily éjeken... mint amaz éjszakákon

Mi átmegyünk új vértanu-haldílon.

... A csőcselék im tombol és a testem

Ujból feszül: egy ujkori kereszten.

Megint harang szól s máglya füstlög.

Az idő új. A szenvedés: örök.

S ha újra kérdezed...

LEANY: Nem kérdek már. Tudom,

Tovább kell menni az örök uton.

A szívem könnyebb... Lelkem messze néz

Vigasz nekem a régi szenvedés.

IFJU: S azt mondom újra, mert sötét az éj,

Fek a szívekkel! Nővérem, ne félj!

Tegnap megölték és ma újra kezdéd.

Neked hiába ácsoltak keresztet,

S nem öl meg az új máglyák gőze sem:

Feltámadunk majd holnap győztesen!

LEANY: Mért ez a sorsunk évezrek után,

Szenvedni kell, míg boldogul a másik...

IFJU: Így meggünk ketten: zsidó ifju, lány,

Az új haldílg...

LEANY: S új feltámadásig!

SZABOLCSI

Masznyik ur... a talmud mellett

Aki az igazsághoz nem szokott szigorúan ragaszkodni, annak legyen jó emlékezete. Dr. Masznyik Endre, a legújabb talmud-támadó, 1912-ben egy zsidó felekezeti lapban még kemény hangon intézett támadást a „Kereszt” c. vállalat kiadásában megjelent talmudhamisítás ellen. „A talmud — írta Masznyik 1912-ben — minden ember előtt nyitva áll. Nagy történelmi jelentőségét a keresztény, sőt római katolikus tudósok is elismerik és méltányolják, mert a talmud nélkül az új Testamentum sok részét sem lehetne megérteni és megmagyarázni”. A szigorú Masznyik azonban tovább is ment. „Valóban szomorú és elrettentő dolog, hogy amikor annyi baj, nyomoruság és keserűség fenyegeti ezt a szegény magyar nemzetet, még a vallási villongás, a felekezeti gyűlölet és türelmetlenség veszedelmét is fel akarjuk idézni. Végeznünk kell a méregkeverőkkel ebben az országban”. Masznyik husvéti levelére megadta a választ maga Masznyik Endre.

Ha nem volna kurzus

(Az Egyenlőség munkatársa a megszállt területen.)

Arad, május hó.

I.

A zsidóság magyar maradt...

„A magyar kultúrának a román impérium alá jutott részekben legfőbb támaszai a zsidók. Ő körülök fog kifejedesedni a magyar élet, ha egyszer úgy fordul a politika, hogy a magyar nemzeti kisebbség itt Nagyromániában szabadon kifejlődhet.” Ezeket a szavakat Fülöp Béla dr. volt magyar országgyűlési képviselő, a román szenátusnak egyetlen választott magyar tagja mondta nekem, amikor fölkerestem, hogy nyilatkozzék a román megszállás alatt álló területek magyarságának helyzetéről. A zsidók a trianoni szerződésnek Magyarországra nézve oly szomorú határozatai ellenére is érzésben, nyelvben, kulturában — magyarok. Magyarok lenni megszállott területen nem egyszerű és nem kockázat nélkül való feladat. A bánáti svábok egyik képviselője, akinek a magyar politikában annak idején jelentős szerepe volt, mai sváb nemzeti politikai állásfoglalását kimagyarázandó, mondta, hogy számára lehetetlen magyar politikát csinálni, mert a románok megértik, ha fajmagyarok nem tudnak beleilleszkedni az új helyzetbe, de könnyörtelenek a nem tisztán magyar származásuakkal szemben, ha mégis magyaroknak vallják magukat. A zsidók elejétől fogva hűségesen kitartanak magyarságuk mellett, bár sok minden ok csábíthatta volna őket, hogy a kényelmes és rizikómentes álláspontra helyezkedjenek, zsidó nemzetiségnek tekintsék magukat. A népszavazások alkalmával nem fogadták el a zsidók bejelentőlapjait, ha nemzetiségüket magyarnak írták. Általában udvariasak, előzékenyek és figyelmesek a románok a zsidókkal szemben, s ahányszor Magyarországon sérelem esik a zsidókon, Romániában a zsidók barátságának elnyeréseért történnek intézkedések. Ez a kényeztető bánásmód senkit sem téveszt meg, mindenki tudja, hogy Románia az utolsó az európai államok sorában, amely csak most a világ-

háború után adta meg zsidó alattvalóinak az állampolgári jogokat. Amde Romániában komolyan fogják föl Erdély és Bánát lakossága pacifikálásának kérdését és azután, hogy a magyar tisztviselők és földbirtokosok jórésze a repatriálással kiűritette a magyar hadállásokat, a magyar kisebbséget meg akarja fosztani legnagyobb erősségétől, a társadalmilag és gazdaságilag is nagy súlyt képviselő zsidóságtól. A vegyes lakosságú magyar területeken a nemzeti gondolatnak, a magyar kultúrának mindenkor pillérei voltak a zsidók és ezek eltérítésével gyengülne a magyarság ereje és megerősödhet a román állameszme.

Nem a zsidóság iránt való rajongó szeretet, hanem a magyarság elerőtlenítésére irányuló törekvés magyarázza, hogy Nagyromániában kiváltságos támogatásban részesül a cionizmus. Az állami támogatás ellenére sem tud azonban a cionizmus a zsidó tömegekben meggyökeredezni. Az évszázadokon keresztül beidegzett magyar érzületet nem rendíti meg a zsidó nemzeti eszme agresszív hirdetése és nem utolsó sorban riasztja vissza a zsidókat a cionizmustól, hogy két nem kellemesnek mutakozó oldalról tessékellik be őket a cionista táborba. Az egyik hely, ahol a cionizmust propagálják, a bukaresti politikai színtér, a másik oldal — számunkra is jól ismert — Prohászka Ottokár és Haller István társasága. A megszállott területeken ugyanis tudnak minden magyarországi eseményről. Az atrocitásokról nem abban a formában értesülnek, amint azt a pesti sajtó kezeli, hanem a bécsi emigráció kiméretlen leleplezéseiből. Nagyromániába ugyanis semmiféle magyar szellemi termék el nem jut. A román határok légmentesen záródnak le a Magyarország felől érkező nyomtatványok elől. Nincs kivétel a lapok között, mert amikor lemehettek a sajtótermékek a megszállott területekre, ügyes kezek gondoskodtak arról, hogy az újságokhoz és könyvekhez irredenta cédulák melléklődjenek.

A zsidók változatlanul magyarul beszélnek, irnak, gondolkodnak és tanulnak Nagyromániában. A cionizmus egyre inkább gyengül és bár egy napilap és több hetilap csinálja a zsidó nemzeti eszme propagandáját, folyvást csökken a cionisták száma. Az első időkben a román expanzió legerősebb napjaiban sokan kételkedők és töprengők, a magyarországi eseményeken elkeseredettek csatlakoztak hozzájuk, azonban a magyar érzületet nem tudták felejtetni. Ha majd egyszer megnyílnak a határok, ha nem lesz veszedelmes elmondani, mit csináltak a zsidók magyar testvéreik és hontársaik érdekében, milyen áldozatokat hoztak az állásaikból kiüldözött magyar tisztviselők és az existenciájuktól megfosztott magyar tisztek érdekében, hősköltevények dicsérik majd a zsidók magyarságát, azok testvéreinek magatartását, akiktől a szétépett anyaországban elveszik magyarságukat és megfosztják jogaiktól. A zsidók mindamelllett lojális állampolgárai Romániának, amint lojálisak a fajmagyarok is, akik átérzik a helyzet megváltoztathatatlanágát. Bernády Györgynek, a román képviselőház egyetlen magyar

Crep Maroquin 100 cm. széles K 1750—2600-ig
Crep Margó — — — 100 cm. széles K 1350
Crep Georgette — — — 100 cm. széles K 1350—2400-ig
Crep d'chine — — — 100 cm. széles K 1350—2400-ig

LEFKOVITS MÓR
selyemáruházában
Budapest, IV., Hajó-u. 12—14. (Belváros.)

Weisz Mariska kézimunkaüzlet :: V., Lipót-körut 22. :: Telefon: 62-34.
Függönyök, ággyterítők, selyem- és gyapjúfonalak nagyban és kicsinyben.

lagjának deklarációja a lojalitás szempontjából teljesen kielégítette a román közvéleményt. Az egyetlen magyar képviselő éppen úgy leszámolt a helyzet kényszerűségeivel, amint hogy a magyar politikai szervezetek és egyes állampolgárok sem vétnek a köteles lojalitás ellen. Ettől eltekintve azonban nem adják föl a küzdelmet, hogy kielhessék a békeszerződésekben körülhatárolt módon a kisebbségi jogokat. Ebben a küzdelemben együtt harcol a keresztény magyar zsidó testvéreivel. Az Erdélyi Magyar Szövetségben éppen úgy helyet foglalnak a zsidók, mint a kulturális intézményekben. A budapesti kurzus nem talál az erdélyi magyarság soraiban hívőkre, azok, akiknek kedves az antiszemitizmus, akik hajlandók a szélsőségek szolgálatára, már rég, talán az első napokban, elhelyezkedtek a román, sváb és szász pártokban. Egy romániai politikus, aki szemben áll az autokratikus Bratianu-kormányval, arra a kérdésemre, hogy a budapesti politika miként befolyásolja az erdélyi pártok magatartását, így válaszolt: „Ha az itt élő magyarok csinálnának Budapesten politikát, úgy nem volna kurzus.”

Nádor Jenő.

Tizenkét zsidó leány

A kis kapitányok már csak június végéig maradnak Magyarországon és azontul von Wolff törzsökös ősmagyar nagy örömeire többé nem osztogatnak se rongyos fuszéklit, se viseltes szvettereket, sőt azontul sem működnek és többek között nem étkeztetik többé az iskolásgyermekek nyomorgó tömegeit sem. Julius elsejétől kezdve az iskolákban megszűnik az amerikai ebéd és senki sem tudja, ki fog az éhező szájacskákról gondoskodni, mert hiszen a monumentális alkotóképességű von Wolff forradalmi likvidátor még nem árulta el, hogy milyen szerveket állít a kis amerikai kapitányok áldásos ebédeltető intézményei élére.

Von Wolff terveit még a titokzatosság homálya fedi, Julius elsején megkezdődő nagy mentési munkálatairól nem vonja el a leplet és így éríhető, ha a zsidó nyomorgók gyermekeiről gondoskodni kívánnak azok, akik ugyan nagy tisztelői a lipiciai lovak és királyi borok urának, de mégsem várnak különös szociális érzéket a városi szolgáltatások emelőhajnokától. A kételkedők között akadt tizenkét fiatal zsidóleány, türelmetlenek és lelkesek, akik már beállították azt a szervet, amely az amerikai ebédakció megszűnése után ebédhez juttatja a zsidó iskolásgyermekeket. Tizenkét zsidó leány megalakította a Hanna Gyermekvédelmi Egyesületet és a Kazinczy-utca 51. sz. házában berendezte a konyhát és étkezőhelyiségeit. Már most is százhusz gyermek, zsidó iskolák nyomorgó tanulói kapnak naponta rituális ebédet. Az étkezővel kapcsolatosan cipő- és ruhajavítóműhely is működik már. A gyermekeket, akik ebédre jönnek, megvizsgálják ruhájukat, cipőjüket kijavítják, ha betegek, orvoshoz juttatják. Mert a Hanna Gyermekvédő Egyesület már orvosi kart is megszervezett pártfogoltjai számára. Ingyen orvosi kezelést, ingyen orvosszert kapnak a gyerekek. Most fölruházási akciót kezdenek meg. Mindezt néhány nap alatt teremtette meg tizenkét zsidó leány. Buzgalmuk és áldozatkészségük határtalan, mert számítanak rá, hogy a zsidó társadalom nem hagyja el őket, segítségére lesz természetbeni adományokkal, hogy ne maradjanak éhesen, rongyosan a zsidó iskolás gyerekek akkor sem, ha a kis kapitányok elbucsznak Magyarországtól.

Akik megfutamodtak . . .

A több évezerezes hitéhez hű zsidóságnak tisztába kell jönnie önmagával, hogy tudja, milyen magatartást tanúsítson a renegátokkal, a megfutamodókkal, a hitehagyókkal szemben. Felekezetünk egyik vezetőférfia mondotta nemrégiben:

— Hitemre büszke vagyok és boldog, hogy ahhoz tartozom. Erte feláldozok mindent, de el nem dobom semmiért.

Ezzel szemben Petrovác Gyula azt mondja a fórumon:

— Nem férünk templomunkban, — annyi zsidó toladott oda!

Ennek a két mondatnak szembeállítására eléggé beszédes. A hithű zsidóság megérti, okul is belőle. De a renegátok nem. Hogyan is értenék ők, akik minden gondolkodás nélkül dobták el őseik hitét s lettek egyik napról a másik napra mellveregető, szemforgató szentek, betolakodván idegen templomokba, holott atyáik templomait messze elkerülték.

Vallási törvényeink szerint a renegátot, a hitehagyott zsidót, mint halottat gyászolták hozzátartozóik. A szülők megtépték ruhájukat, mély gyászt öltöttek magukra, mert az a gyermek, aki elhagyta Izrael istenét, megszűnt az ő számukra élni. Mintha nem is volna többé, megsiratták, s emléket lelkükben eltemették. Meghalt . . . De a mostaniakért? Miért gyászolnánk? . . . Nem érdemlik meg, mert hiszen botor cselekedetüket mi sem magyarázza.

Régebben, ha itt-ott akadt is egy-egy ember, aki távozott sorainkból: vagy házasság, vagy egyéb kényszerítő, de semmivel sem indokolható körülmények hatása alatt szánta magát erre a lépésre. Most azonban egyedül a konjunktúra, a félsz, a történelmi készletet öket menekülésre. A sebzett hajóról, amely hatodfélezer esztendeig hordta őseiket, sietve mentőcsónakba kapaszkodtak, hogy a konjunktúra vizeire evezzenek. S mily nagy volt a csalódásuk: amikor a tulsó partra értek, gyanakvó szemmel, bántó pillantásokkal fogadták őket, s ma is, mint az új élet hajótöröttjei imbolyognak az emberek között.

A felvilágosodott, művelt és kultur kereszténység a hithű, becsületes és jóra való zsidósággal megmaradt emberséges harmóniában. A félrevezethető tömegek pedig nem voltak hajlandók az újkeletű keresztényeknek semmiféle koncessziót tenni és így kutba esett a hirtelen igyekezet. S most ismét sorfalat állanak régi egyházuk ajtaja előtt, hogy visszatérjenek. Mardosó lelkiismeretük üzi, hajlja, kergeti őket s megtéptet, lehajtott fővel könyörögnek bűnbocsánatért. Mert régi igazság,

GYERMEKÜDÜLŐTELEP

A BALATONNÁL ÉS A TÁTRÁBAN

Előjegyzéseket már elfogad a Gábor-nevelőintézet
Budapest, VI. ker. Munkácsy-utca 21. sz.
Telefon 90-00. Prospektus.

Modern postiches (Hajpótlórészek) **PIECHNIK ÉS MECHTL** Hennée-pasta hajfestés
IV., Váci-utca 8. sz., lélemezlet
Telefon: 31.

KOMÁROMI HARISNYAÁRUHÁZ VI., Nagymező-utca 14.
Fürdő-tricot- és fürdő-kosztüm-ajándékok. — Andrassy-ut mellett. —

hogy csak azok az emberek lehetnek az államnak és a társadalomnak erős oszlopai, akik a lelkükben nem rendültek meg, akik a hitüket, a meggyőződésüket nem cserélték.

Mily végtelenül elszomorító, hogy például a tudós főrabbit, Löw Immánuel, egy renegát zsidó akarta börtönbe taszítani és egy jól ismert, keresztény vallású liberális képviselőnek a vad antiszemitizmus elleni harcában egy renegát zsidóval kell a legélesebb küzdelmet folytatnia. Ne fogadd el a renegát barátságát, rokonságát, anyagi javait, óvd tőlük családodat, érezze mind, hogy nem kellenek se kereszténynek, se zsidónak.

A hithű zsidó társadalomnak le kell vonnia mind-azekből a tanulságokat. Most már tisztán áll előttük a menekülő célja, s láthatják, hogy mit értek el ősi hitük félrebodásával. Csöppet sem enyhült az antiszemitizmus, s akik a csillogó délibáb után futottak, ma szomorú számkivetettjei a keresztény társadalomnak.

S most végül hadd mondjak el nevetni való, de groteskségében is jellemző példát: Egy jobbmodu hölgy, aki nemrégiben még cseppet sem titkolta zsidó voltát, újabban hatalmas briliáns keresztet viselt, hogy ezzel is bizonyítsa keresztény származását. Legutóbb villamoson utaztában kétségbeesetten vette észre, hogy a kereszt hiányzik a nyakából. Hüledezett, rémüldözött, majd egyszerre így kiáltott fel:

— Semá Jiszroél, — ellopták a keresztemet!

Persze lett erre nagy hahota a villamoson, mert a hölgyike akaratlanul is elárulta, hogy valamikor h eberül imádkozott, s bajba jutván, mindenről elfeledkezőn, ami közben történt, újból csak Izrael Istenének segítségét kérte.

Ebből a példából is okulhatnak az ingadozók.

Gáspár Fülöp,
főv. bizottsági tag.

Ne bántssák az orthodoxiát!

Irta: Korein Dezső.

Isten látja lelkemet, úgy is mint magyar embernek, úgy is mint zsidónak, valóban más dolgom volna, mint középkori hitvitákba bocsátkozni, nem is óhajtom észrevételeimet széles theologiai alapon taglalni, mint a „Husvéti levél“ előttem ismeretlen, de egyébként tiszteletreméltó írója. Ha mégis rászánom magamat arra, hogy kimért rövideggel reflektáljak a „Husvéti levél a zsidókhöz“ című közleményre, teszem ezt a „consentire videtur“ elvénél fogva, hogy, mint vallásához szigorúan ragaszkodó zsidó ember, egy pillanatnyilag se hagyjam válasz nélkül a cikknek az orthodox zsidóságot oly igaztalanul aposztrofáló és oly durván megrágalmazó kitételeit.

A cikkíró a materializmust, hedonizmust, élvhajhászást az orthodox zsidóság rovására írja. Difficile est satiram non scribere! Ahány állítás, annyi paradoxon! Itt, úgy látszik, vagy vastag tudatlanság, vagy pedig határozott rosszindulat vezette tollát, amelyet tinta helyett gyűlöletbe mártott. Hogy lehet józan ésszel az orthodox zsidóságot materializmussal vádolni, ha minden világi törvény (vasárnapi munkaszünet, stb.) megszorító intézkedései dacára, spontán lelki szükségletből feláldozza a hetedik napot, a szombatot, és a

MŰFOGÁSZAT

Reform műfog szápadlás nélkül drb 700 K. Amerikai porcellán fogkoronák 800 K. Műfog kaucsukban 200 K. Reformlemezen műfog 350 K. Aranykorona 22 karátos 1500 K-tól. Aranykorona 23 karátos 1700 K-tól. Plombák mérsékelt áron. Az intézet nyitva reggel 9-től este 7 óráig. Fenyvesi Menyhért fogászati intézete: Budapest, IX. ker., Ráday-u. 5 Kálvin-tér mellett.

Patkány,

egér, sváb, rusznai, osótány, poloska, moly stb. irtószerek. Békebeli anyag. „Ratin“ Laboratórium Budapest, Rottenbiller-u. 30

Olcsó selyem
HASKÓ IV., Deák-tér 4. szám.

ruhaselyem, crepe de chine, crepe georgette napi árnál 20%-al olcsóbban kapható

HARISNYA

minden
cipő-
szinben

LUKÁCS ÉS PÁSZTOR

Budapest, IV., Egyetem-utca 11.
(Gróf Károlyi-palotával szemben)

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár és kölcsönző intézete

Budapest, V. ker., Arany János-utca 16. sz.

Gyárak: V., Balaton-utca 18. és VI., Bulcsu-utca 9.

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-60, 112-79. Sürgőnycim: NAGELA.

ENGEL ÉS GOTTESMANN

posztó- és bélésárakereskedés nagyban és kicsinyben

BUDAPEST, V., DEÁK FERENC-TÉR 1. az udvarban.

Ajánlja minden igényt kielégítő dús raktárát legujabb
uri és női szövetekből és bélésárúkból.

Telefon: 52-14.

A VERŐ-féle leánynevelő intézet

az idei nyári szünidőben serdülő leányoknak
fürdői nyaralással kapcsolatos tanul-
mányutakat rendez Németországba.

Szigorúan rituális ellátás, korlátolt számú résztvevő.

Felvilágosítást nyújt s kívánatra prospektust küld

az igazgatóság

(Budapest, VI., Gyár-utca 1. sz.)

Goldmann Mór

Budapest, V., Vilmos császár-ut 14. Andrásy-uttal szemben.
Harisnya-, kötött- és szövöttáru nagykereskedő.
(Szombaton zárva.)

Konyhabutorok,

előszobaszekrények oszti és előrenyitók állandóan
kaphatók STEINER asztalosüzletbe Isabella-utca 48. sz.
Telefon 28-85.

a mai súlyos gazdasági verseny mellett is lemond a szombat és ünnepnapok kereseti lehetőségének anyagi előnyeiről. Ez materializmus? Hisz ez a legmagasztosabb idealizmus! Hedonizmussal vádolja továbbá a cikkíró a hithű zsidót, ki a legszigorubb puritán erkölcsi alapon éli családi életét és ugyszólván tiszta biblikus szentéllé avatja fel házat. Végül hogy lehet rosszakarat nélkül a hagyományhoz hű zsidót élvhajhászattal vádolni, mikor annak tulajdonképen még a színház és mulatókba való járás is tiltva van és csakis hazafias, vallási vagy családi ünnepein és örömein, de mindig a szigoru morál keretein belül „hajhászhatja” élvezeteit. Hogy szabad végül Önnek, t. Igazgató ur, a hazafias magyar zsidóság tekintélyes részét ubi bene ibi patriával vádolni, ami szerintem a legsúlyosabb vád, ami becsületes magyar embert érhet, mikor éppen az Ön által is oly nagynak ismert Jeremiás próféta szerint vallási parancsunk határozottan azt diktálja: „És keressétek azon ország boldogulását, melybe a száműzetés folytán jutottatok és imádkozatok érte az Örökkévalóhoz.” (Jerem. XXIX. 7.)

Igy, t. cikkíró ur, nem szabad a súlykot elvetni, Ny ferde nézőpontból és a valóság arculesapásával nem szabad még az előző szíréhangok praeludiuma mellett sem a hazafias magyar zsidó polgárok egy részét bünbakul odaállítani. *Konzolidációnak pedig éppenséggel nem lehet ezt nevezni.*

Jogrend a Dunán

Mélyen tisztelt Szerkesztő Uram!

Engedje meg egy régi, hű olvasójának, hogy legújabb „konzolidációs” élményemet vigyem e sorokkal — esetleges szives felhasználás végett — Ön elé:

Múlt hó 27-én a Budapestről Mohácsra haladó D. G. T. hajón utaztam (a „Széchenyi”-n) Bajára. A hajó I. osztálya termében mintegy 15 utas tartózkodott. Az ut Kalocsáig minden incidens nélkül folyt le. Kalocsán beszélt egy 12—15 tagu férfitársaság, amelynek vezére G... Elemér (régibb idő óta személyesen ismerem), aki — úgy tudom — jelenleg érsekuraldmi gazdasági felügyelő, a terembe lépve elkiáltotta magát: „megnézzük, hány zsidó van bent!” S ettől a jeladástól kezdve, egészen Érsekcsanád állomásig, ahol kiszállt a jeles csoport, vagy „felelőtlen különítmény”, állandóan hasonló provokáló invektívákkal háborította a békés otthonukba siető utasokat. Többek közt kijelentette, — persze szónoki hangossággal, — hogy roppantul fájjalja, hogy a dohány-utcai robbantásnak csak nyolc és nem pár száz halott zsidó az eredménye. A társaság, a kar, állandóan helyeselt és bólintott. Majd kijelentette, hogy: „ki van már adva a titkos kormányrendelet, hogy minden községben, ahol háromnál több zsidó van, ki kell őket irtani! Ő most Érsek-Csanádra utazik és még az éjjel végezni fog velük!”

Mind ezt mi, a hajó elsőosztályu utasai riadt megbotránkozással és leirhatatlanul kínos csendben hallgattuk végig, mert az agresszive asszisztáló társaság minden tagján észrevehető volt a készség arra, hogy az utasok részéről történő minden esetleges visszautasító fellépésre a legvakmerőbb tettelegességre is felkészültek.

Nem volna érdektelen megtudni, mi a véleménye a magyar kir. kormánynak arról a rágalomról, amit G... Elemér róla nyilvánosan állított, hogy t. i. titkos rendeletet bocsátott ki gyilkosságok elkövetésére! S tudni kellene, mi az álláspontja a magyar kir. ügyészségnek azzal a bűnhalmazattal szemben, amit G... Elemér és társai múlt hó 27-én d. u. 7 óra tájban a D. G. T. „Széchenyi” nevű hajón elkövettek?

Mind ezeket, amiket leírtam, utitársaimmal együtt (akiknek legnagyobb része bajai ismerősöm) bármikor, bármely hatóság előtt eskü alatt is tanuként vallani hajlandó vagyok.

Aláírás
Bajai Barkerekesztő,

A chasszidizmus költészetéből

(Arpó legendák és történetek a caddikok életéből.)

Susja, a hanipoli.

Susja s a felesége.

Susja felesége civakodó, házsártos asszony volt. Folyton azt hangoztatta, hogy el akar válni az urától. Szegény Susjának nehéz volt a szíve a sok szenvedéstől.

Egy éjszaka felült ágyában s a feleségét szólította:

— Henedel, nézz ide!

(Az asszonynak Henedel volt a neve.)

A rabbi rámutatott a párnájára, mely könnyeitől egészen átázott, majd így folytatta:

— A Talmudban ez áll: *Aki elkergeti első feleségét, azt a Szent Oltár is megsiralja. Látod könyvtől átitatott párnámat? Az Oltár könnyeitől nedves az! És most mondd, hogyan határoztál? Válni akarsz tőlem?*

Az asszony csöndesen hallgatta az urát s nem válaszolt.

S a csöndben öröm lopódzott a szívébe.

S az öröm nyomán jóság fakadt a lelkében.

Elimelech, a lizenski.

Per Istennel.

A legenda így tartja:

Az osztrák császár rendeletet adott ki, amellyel béklyóba verte a galíciai zsidók amugy is keserves életét.

Amikor a rendelet megjelent, Rabbi Elimelech udvarában szorgalmas és lelkes férfiú élt, akit Feiwelnek hívtak.

Feiwel egy éjszaka felkelt ágyából, a caddik hálószobájába lépett s így szólt:

— Uram, perbe szállok...

— Kivel? — kérdezte a rabbi.

— Az Istennel! — felelte Feiwel.

Rabbi Elimelech megrendült, de megőrizte nyugalmát és így felelt:

— Éjszaka nem ülünk törvényt.

Reggelre pedig két caddik érkezett Lizenskbe, akik a rabbinál szálltak meg. Az egyik Izrael volt, a kosniji, a másik Jákob Jichok, a lublini.

Ebéd után a rabbi elhívatta Feiwelt s így szólt hozzá:

— Most elmondhatod a jogesetet.

Feiwel dadogott:

— Nincs hozzá erőm, ó uram...

— Én adok neked hozzá erőt!

Feiwel erre beszélni kezdett:

— Hogyan lehetséges, hogy mi rabszolgasorban sanyildünk ebben az országban? Nem mondja-e a Thórában az Ur: Az én szolgálaim Izrael fiai. És ha idegen kézre juttatott is minket: nem kötelessége-e az, hogy öröködjék annak a lehetőségén, hogy Őt szabadon szolgálhassuk?

Rabbi Elimelech erre így felelt:

— Az Ur válaszát erre, ismerjük. Az is benne áll a Thórában s a Próféták Könyvében. Most tehát, az előírás szerint, hagyja el mind a két fél az ítélet csarnokát, hogy jelenlétük ne befolyásolja a bírakat. Rabbi Feiwel, távozz! Téged, ó Uramisten, nem küldhetünk ki innen, mert hiszen Fenséged minden zugot betölt, be az egész világot s Jelenléted nélkül egyetlen percig sem élhetne egyikünk sem. De tudd meg, ó Örökkévaló, hogy bennünket, igazmondásunkban még a Te Jelenléted sem fog befolyásolni.

Ezután törvényt ül a három caddik, szótlánul, lecsukott szemmel.

S egy óra múlva beszólították Feiwelt a szobába, s kihirdették előtte az ítéletet.

— Az igazság a te oldaladon van! — mondotta a rabbi.

S Bécsben, ugyanebben az órában elhatározta a császár, hogy a zsidókat üldöző rendeletét visszavonja.

Lévi Jichok, a berdicsevi.

Megbocsátottam!

A kibocsátás ünnepén, midőn Rabbi Jichok önfeledt lelkületében szelken a szynaghoz érkezett:

— S mondá az Ur: megbocsátottam!

Félbeszakította önmagát s így kiáltott fel:

— Világ Ura! Nincs már erőnk ahhoz, hogy idézzünk Téged s így szóljunk: „Mondá az Ur...” Világ Ura! Szólalj meg Te magad, Te magad mondjad ki a nagy szót: Megbocsátottam!

HIREK

— Izzalmas jelenetek a hitközségi előljárási ülésén. A pesti hitközség előljárási ülése két éjszakai ülésben tárgyalta az érdeklődés izzó előterében álló kérdést: a zsidó gimnázium felépítését. Feleki Béla dr. iskolaügyi előjáró kimerítő referációját után Ehrlich G. Gusztáv pénzügyi előjáró kifejtette, hogy a hitközség pénzügyi helyzete kritikus és nem engedi meg az idén az építkezést. Vázsonyi Vilmos dr. erre kijelentette, hogy *lesz elég pénz a zsidóság körében a zsidó kultúra megmentésére.* Mikor ellentmondás hangzott fel, Vázsonyi izgatottan ugrott fel:

— *Ha gazdag hitfeleink választási plakátokra tudnak milliókat költeni, akkor kell lenni pénznek a jó ügyre is, a zsidó kultúra szolgálatára! És majd a nyilvánosság előtt fogom leszögezni, ha nem lenne!* És e szavak után otthagya az előljárási ülést.

— Egyetértés, békesség, szeretet a felekezetek közt. Jászberény város képviselőtestülete és a róm. kath. egyházközség nagyszabású ünnepélyt rendezett május 3-án abból az alkalomból, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendeletéből mindazon helyekre visszahelyezték a keresztet és feszületeket, ahonnan a proletárdiktatura idején azokat eltávolították. A piactéren rendezett ünnepélyre a hatóságok és egyházak közt a jászberényi izr. hitközség is hivatalos volt, ahol a hitközség képviselőjében négytagú küldöttség jelent meg. A „Hiszek egy Istenben” nyitotta meg a szép ünnepélyt és a különböző iskolák énekkarai vallásos énekeket adtak elő. Fiedwalszky Ferenc polgármester magas színvonalú beszédben a polgárság örömeinek adott kifejezést a vallás szellemének visszaállítása fölött, majd Erdős András plébános, ki maga is hónapokig fogságot szenvedett a kommün idején, tartott nagyszabású, hatásos beszédet a felekezetek közötti békesség, szeretet és együttérzés visszaállítása érdekében. „A kereszt — ugymond — a szeretet és békesség és nem a gyűlölet szimbóluma, most visszaállítjuk méltó helyére a keresztet, uralkodjon annak szellemében közöttünk is egyetértés, békesség, szeretet...” A szép ünnepség után a plébános a hitközség küldöttsége előtt külön is hangsúlyozta azt a reménységét, hogy a város társadalmában békés együttérzés és megértés fog uralkodni.

— Rassay Károly. A nagykanizsai zsidóság köréből számos levelet kaptunk e héten, melyek mind lángoló lelkesedéssel szólnak a nagykanizsai ellenzéki jelölről, Rassay Károlyról. Nem kell itt külön hangsúlyoznunk, hogy Rassay, mint a zsidógyűlölet kiméletlen ellensége, az elnyomottak hősi védője küzdött a nemzetgyűlés sötét napjaiban és megválasztása a zsidó trafikosok rémével, Kállay Tibor pénzügyminiszterrel szemben, a szabadelvű eszmé diadala lesz.

— A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. igazgatósága elhatározta, hogy e hó 18-án rendkívüli közgyűlést hív egybe, melyen az alaptőkének 130.000 darab 1% részvény kibocsátása által 174 millió koronáról 200 millió koronára való fölemelést fogja indítványozni. Ezt a tőkeemelést a társaság állandó nagy tőkeszükséglete indokolja, miután az üzemek az utolsó hónapokban fokozatosan mindinkább nagyszabású termelésre tértek át.

Vázsonyi Ujpesten

A demokratikusan gondolkodó polgárságnak igazán lélekemelő és szép ünnepévé avatódott az újpestiek vasárnapi népgyűlése, amelyen Fábrián Béla dr. mondott programbeszédet. Elmésen és találóan foglalkozott a mai politikai rendszerrel, rámutatott a sokféle elveket hangoztató frakciók és pártok mesterkedéseire, és a mindent ígérgetők jelszavaival szemben hűségképét adta a főváros demokrata korszakában történt hatalmas lendületű fejlődésére és arra a hanyatlásra, amely lezüllesztette a világvárosi sorba lendült Budapestet, amióta minden hatalmát kisajátították a magukat konstruktívoknak nevező antiszemita izgatók. A négyezer főnyi hallgatóság tomboló helyesléssel fogadta a beszédet, ünnepelte Fábriánt, az ováció tetőpontjára lépett, amikor a szónoki emelvényen Vázsonyi Vilmos jelent meg. Percekig tartott a nagyszerű tüntetés s a lelkes ünneplés után megindultan fogott bele beszédébe a demokraták vezére. Nagyszabású beszédben vázolta hallgatóságának a politikai helyzetet, a pártok tusakodását, az elvekkel és jelszavakkal való kétszínű játékot és a politikai színtéren mozgó férfiaknak kétkulacsos kijelentéseit. Beszéde végén figyelmükbe ajánlotta Fábrián Bélát, aki hűség és kitartó tanítványa, a demokratikus eszméknek megbízható, harcos katonája.

— Az újverbázi hősi halottak emléktáblájának leplezése pezach utolsó ünnepnapján a mazkir-ima előtt kegyeletes ünnepség keretében folyt le. Szőnyi József és Ottó gyártulajdonosok, tartalékos tiszték saját költségükön állították fel a díszes emléktáblát elesett bajtársaik emlékére. A gyászbeszédet Szőnyi József mondta, melyben kegyeletes szavakkal adózott a hősi halált halt hittelvéreink szent emlékének.

— Művész-matiné lesz a Wechsbaum-féle vakok intézete javára. Május 14-én a Liget-klubban (Stefánia-ut 32.) Ezen B. Walter Rózsi, dr. Bálint Gyula, a m. kir. Operaház tagjai, Lövy Margit, Sparber Oly, Surányi Miklós, Kovács Lily, Hajdu Juliska, Garai György és Ungár Imre lép fel. A háziasszonyi tisztet Deutsch Sándorné fogja ellátni.

— Zahler Magda, a kitűnő fiatal táncművésznő, amerikai turnéjáról, hol szenzációs sikereket aratott, hazatérkezvén, április 25-én tartotta újabb táncestélyét a Vigadó nagytermében, melyet a közönség zsufolásig megtöltött. Bach, Chopin, Ruchmaninoff, Mozart zenéjét interpretálta egyéni művészetével. Nagy és megérdemelt sikere volt.

— Az érdeklődők figyelmét felhívom, hogy nagyobb felvételeket lehetőleg két nappal előbb bejelenteni sziveskedjenek. Rozgonyi fényképész IV., Kálvin-tér 5. Telefon: József 48-51 és József 49-57.

— Szürke róka jutányosan Breitfeld szücsnél, Váci-u. 10.

— Az Ingatlanbank 1921. évi tiszta nyeresége 6,601.596.43 korona. Osztalék 40 korona (20%), tavaly 30 korona (15%). A szelvények beváltatnak május 9-től.

BELVÁROSI
SELYEMVÁSÁR
FERENCIEK-TÉRE
4
FIRÁNYI-UTCA-SAROK

Reklám-hét

80/100 cm. széles TITM, toulard
mintázott ruhaselymek — — — K 985.—

60 cm. sz. mintázott nyersselyem K 390.—

Nyersselyem ruhákra és férfingekre K 685.—

Des választék crep de chine, georgette,
marquise és minden létező divatszelyem
francia és svájci mintákban.

— **Ratti nuncius és a varsói zsidóasszony.** Egy héber nyelvű varsói újság érdekes apróságát mond el XI. Pius pápáról, aki tudvalevően nuncius volt annak idején a lengyel fővárosban. A nuncius rendszerint gyalog járt és így történhetett, hogy egyszer megszólította egy szegény zsidóasszonyt. Elpanaszolta, hogy az urát elvitték katonának és ő magára maradt öt apró gyermekkel. A nuncius másnapra magához hívta az asszonyt és nagyobb összeget adott neki, hogy vegyen tehenet s a tejet adja a gyerekeknek. Az összeg akkora volt, hogy jóval meghaladta a tehen vételárát. Az asszony visszavitte a maradék pénzt, de a nuncius természetesen nem fogadta el.

— **Magyar izr. kézmű- és földművelési egyesület.** Az iskolaév végével az egyesület iparostanoncotthonában VII., Damjanich-utca 48. 20 (husz) alapítványi hely kerül betöltésre. Felvételnél egészséges, izr. vallású, 13-16 éves, három-négy középsiskolát végzett, szegény, rászorult és rátermett fiúk, akiket az egyesület saját költségén iparosokká kiképezet. Hadiárva és árvák a felvételnél előnyben részesülnek. Folyamodni akár személyesen, akár írásban lehet. A folyamodványhoz születési, újraoltási, iskolai és szegénységi bizonyítvány, esetleg a hadiárvaságot, vagy árvaságot igazoló okmányok csatolandók. Hivatalos óra délután 5 óra után.

— **A női istentiszteletek második szombat délutánja** magasztos szép ünnepi szertartás volt. A fényesen megvilágított dohány-utcai templom telve nőkkel, közöttük a felsőbb leányiskolák növendékei, akik énekükkel aktív részt vesznek az istentiszteletben. A hitszónoklatot dr. Fischer Gyula főrabbi tartotta, beszélt a babonáról, kimutatva, hogy a Tóra már annyi ezredévevel ezelőtt, amidőn az egész világot a babona uralta, tiltotta a babonát és tisztává, nemessé tette az emberek lelkét. Látható mély hatást tett a tanítás és újból igazolta, hogy a női istentiszteletek dr. Léderer Sándor elnökhelyettes, szertartási előjáró ezen legsajátabb alkotása, mely nagy célt szolgálnak. A harmadik női istentisztelet május hó 13-án szombat délután 5 órakor lesz a dohány-utcai templomban és dr. Hevesi Simon főrabbi hitszónoklatában folytatni fogja megkezdett szép témáját a nőkről a zsidó hitéletben.

— **Ruha a festőnövendékeknek.** Az „Egyenlőség” hirt adott a Képzőművészeti Akadémiáról küldözött zsidó művésznövendékek megindító nyomorúságáról. Főhívásunkra Baeder István (Hernád-utca 43.) és Veiner József Nagyatádról ruhákat küldöttek a művésznövendékeknek.

— **Közgyűlés.** A nyiregyházi izr. orth. hitk. tisztújító közgyűlésén a következőket választották meg. Elnök: Kupferstein Herman. Alelnök: Némethi Sándor. Templomi gondnokok: Stern Lajos, Krausz Lipót. Elnör: Danczinger Béla. Pénztárnok: Schwartz Ede. Tanácsnokok: Elefánt Mór, Hönig Jenő, Rosenwasser Adolf. Képviselőtestületi tagok: Blau Mór, dr. Böhm Ignác, Friedmann Henrik, Fried Márkus, Fischer Farkas, Klein József, Deutsch Samu, Landau Juda, Reich József, Heller Mór, Wohl Armin, Freund Zsigmond.

— **Ezüstlakodalom.** Eisenmann Gyula nagykereskedő, a hitközség választmányi tagja és neje e napokban tartották meg házasságuk 25-ik évfordulóját. A szép családi ünnepségen megjelent dr. Adler Illés főrabbi is, aki megható szavakkal ünnepelte a jubiláns házaspárt.

— **Aranylakodalom.** Radó Gyula ismert fővárosi lakásberendező és felesége Léderer Hermina vasárnap ünnepelte családjának körében házasságuknak ötvenedik évfordulóját, mely alkalommal Hevesi Simon főrabbi áldotta meg az ünnepeltek.

— **Gyászünnepély.** A pesti izr. nőgyűlés leányárvaházának elhunyt alapítói és alapítványozói emlékére évenként rendezni szokott gyászünnepélyt május 2-án délután tartotta meg a dohány-utcai templomban. Lazarus főként mordótt imát a templomi karral. Ezt követően dr. Fischer Gyula főrabbi nagyhatású gyászbeszédben emlékezett meg az összes elhunyt jötevekről. A lélekemelő szép ünnepélyt egy árvanövendék lohasza zárta be.

— **Hymen.** Kovács Artur, az Általános Fogyasztási Szövetkezet cégvezetője eljegyezte Adler Margitot, Adler Illés dr.-nak, a pesti izr. hitközség nagynevű tudós főrabbijának leányát.

— **Taub Oszkár** Somogyiszob eljegyezte Bohemszki Jankicát Somogyiszobról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Danczinger Bertuska** Sárospatak, Pollák Emil Szerednye (Szlovenszókó) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Fischer Oszkár** fém- és ócskavas-bevásárló Budapest, május 16-án tartja esküvőjét Schweitzer Mancikával, Schweitzer Sándor kereskedő leányával Gyöngyösön.

— **Halálozás.** Nyolcvankétéves korában, hosszas betegség után meghalt Budapesten özvegy Weinberg Mórné, született Fraenkel Katalin. Az elhunyt matrózával, aki életében mintaképe volt a vallásos, erkölcsös és hazafias zsidó asszonyoknak, — egy szép magyar zsidó család sarja távozott az élők közül. Weinberg Mórné dédapja, Fraenkel sebeskellemesi rabbi Caraffa, a hírhedt eperjesi hóhér elfogatta, börtönbe vetette, a kínzások válogatott sorozatán át gyötörte meg, vaspáncélba

öltöztette, a páncél vasát izzóvá tüzesítve erőszakolta rá a testére, hogy vallomást csikarjon ki tőle. — Az ügy előzménye az volt, hogy a rabbi egy izben kocsin ment egy esküvőre, a kocsi halálra gázolt egy gyermeket és a felzúgott képzeletű nép azzal vádolta a zsidóságot, hogy a gyermeket azért ölték meg, mert szükségük volt a vérére. A kínzások hatása alatt a rabbi magára vállalta a gyilkosságot, hogy hiveit megmentse. Szenvedéseibe belehalt. Holttestét kidobták a mezőre a hollók martalékául, — de onnan a zsidók éjjel elvitték és eltemették. A népnél másnap reggel kiment a mezőre és szájról szájra adták a hírt, hogy angyalok vitték el a tetemet... Az eperjesi városi muzeumban sokáig mutatták a vaspáncélt, melyben a rabbit megkínözték.

— **Bachrach Mátás** zombori lakos, a háboruban szerzett betegsége folytán, Bécsben elhunyt Halálát szülei, Bachrach Viktor és neje, valamint nővére, Janovitz Adolfné és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Új könyvek.** Légrady Testvérek kiadásában megjelentek: Bónyi Adorján: Sárga kastély 120 K, Lőrinczy: Üveghegy 100 K, Kulinyi: Elveszett 80 K.

Paplan ocassió! SZALAI JENŐ paplanüzletében. Budapest, VII. ker., Kertész-utca 36. Átdolgozást olcsón vállal.

Barmicvo- és nászajándékul könyvet és zeneművet RÚZITSKA O.-nál vegyünk. VII. Károly-körút 9. Használt könyvet veszek.

Világ-szenzáció **VIZSOLYI** reklámkirakatainak árai nyugatival szemben.

BRILLIÁNSOKAT Székely Emil Király-utca 51. gyöngyöket, régiségeket mindenkinél drágábban veszek. TELEFON. (Teréz-templommal szemben.)

כשר

egyedüli, a főt. rabbinátus kizárólagos felügyelete alatt álló

Kóser Szalámi és Füstölthúsárugyár r.t.

Budapest, VII., Dob-utca 11. Telefon: József 126-99. ajánlja kiváló minőségű gyártmányait a legjutányosabb napi árak mellett. Postai szállítás.

Saját készítésű מצבה SIRKÖVEK PFEIFER ÉS HESZKY

Budapest, X., Kozma-utca 7. sz., új temetőnél. Nagy választék! Telefon: József 59-61

Dacára az általános áremelkedéseknek még mindig

OLCSÓ CIPŐKET ÁRUSÍT FÜREDI CIPŐÁRUHÁZ (Lukács 8.) Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 25. sz.

Gyermekhocsik javítását, nikkelezését, gumizását, vas-, rézbutor és sodrony-ágybetteket javítását, festését, csiszolását legjutányosabb árban vállalom. Kész butorok és gyermekhocsik raktáron. **Lebovits Oszkár** Budapest, VI., Izabella-utca 41. Telefon hívó 127-35.

PONGYOLÁK 950 RUHÁK 850

Visszonteladónak árengedmény!

RUSZNYÁK

női divatház Budapest, VII., Király-utca 21. sz.

BLUZOK 550 ALJAK 850

ELŐSZOBABUTOROK

konyhaberendezések, gyermek- és leányszobabutorok nagy raktára. KOHN FÜLÖP asztalosmesternél, Budapest, VII., Rózsa-u. 20. Telefon: József 2-48

— A hitközség új előjáró-helyettesei. A pesti izr. hitközség előjárósága május 8-án tartott ülésében megalkultak az egyes ügyosztályok, melyek egyidejűleg meg is kezdték munkásságukat. Ezzel kapcsolatban az előjárók megtették helyetteseik kirendelésére vonatkozó javaslataikat, melyekhez az előjáróság hozzájárult. Eszerint előjáró-helyettesekként az egyes ügyosztályokhoz a következők rendeltettek ki: az oktatási ügyosztályhoz: dr. Glasz Izor, dr. Kecskeméti Adolf, dr. Wilhelm Adolf; jótékonyági ügyosztályhoz: Horner Samu és Klein Miksa; pénzügyi bizottsághoz: Schlanger Mór; a gazdasági bizottsághoz: Michelstädter Armin; az alapítványi ügyosztályhoz: dr. Hajdu Marcell és Nagy Andor; az intézményi bizottsághoz: Kerpel Vilmos, Markovits Ignác és Löwy Arnold, a kulturszociális ügyosztályhoz: Grünfeld Armin és Nagel Marcell. Az egyes hitközségi intézmények élére az előjáróság következőket nevezte ki: a siketnéma-intézet bizottságának elnöke Kaszab Aladár udv. tan., a Wechselmann Ignác és neje Neuschloss Zsófia vakok intézete bizottságának elnöke Adler Sigfried, elnökhelyettese Leszlauer Gyula, a fiúarvahami bizottság elnöke Vida Jenő tőzsdetanácsos, alelnöke és pénzügyi előjárója alsóterényi Auer Róbert lett. A kórházi bizottság elnökéül a választmány legközelebbi ülésén az előjáróság dr. Löwy Sámuel fogja megválasztásra javaslatba hozni. A hitközség új választmánya első ülését május 14-én, vasárnap délelőtt 1/11 órakor fogja megtartani. A választmány foglalkozni fog a gimnázium építkezésének ügyével, ki fogja nevezni az egyes templomelőjárókat és meg fogja választani a kórházi bizottság elnökét.

— Tisztújítás. A vécseői izr. fiókhitközség május 7-én tartott közgyűlésén elnökké Balog Miksát, alelökké Burger Imrét, jegyzővé és pénztárnokká Adám Antalt, ellenőrökké Lichtenstadt Jenőt és Hirschl Sándort választották meg.

— Ha szoptatós anya babkávét iszik, gyermeke ideges lesz. Főzön Szent István malátakávét.

— Az új varsói főrabbi. Posnanszky most elhunyt világhírű varsói főrabbi helyére Schorr Mózes, a lembergi egyetem héber tanszékének tanárát választották meg a varsói hitközség főrabbijául.

— Nyári megóvás Breitfeld szücsnél, Váci-utca 10.

— Spiller Aladár siremléke. Spiller Aladár mozi-tulajdonos a bolsevizmus mártirja lett. Mint az abonyi ellenforradalom egyik vezére elesett 1919 május 2-án a szolnoki országon. Siremlékét e héten leplezték le Szolnokon az ottani zsidó temetőben. Heves Kornél dr. szolnoki főrabbi gyönyörű beszédben avatta fel a mártir siremlékét, kinek özvegyétől, mint ismeretes, elvették a mozi jogot. Spiller mártírjára mélyenjáró beszédben mutatott rá Rosenzweig Ernő Chevra-elnök. A vértanu két árvájának kaddis-imája fejezte be a gyász-ünnepet.

— Kiss Arnold új versekötete. A magyar zsidóság legnépszerűbb poétája, kit méltóan tekinthetünk Kiss József zsidó lírája egyik örökösének, Kiss Arnold, a papköltő új magyar-zsidó verskötetét adott ki *Elborult csillagok alatt* címmel. E magyar zsidó versek izzó lángolását, opálos tüzeit és szinpompáját az *Egyenlőség* hasábjairól már ismeri az olvasóközönség, mert innen szálltak e versek a népszerűség és maradandóság fénykörébe.

— A verskötet ára az *Egyenlőség* olvasóinak 200 korona, amateur kiadásban 400 korona és a példányok átvehető a szerkesztőségben (Lipót-körut 26.).

— Dr. Bande főrabbi gyermeknyaraltatási internátusa Pestszentlőrinc-Nyaraló, Liliom-u. 32. alatt e hóban nyílik meg. Kerti uszoda, tejkura, fekvőcsarnok, virágkertet, gyakorlati vallásoktatás. Bővebbet dr. Klein Aladár ügyvédnél, Huszár-utca 8. délután 3 órától.

— Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszönbánya Részvénytársaság május hó 6-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy részvényeinek 31-ik számú szelvénye folyó hó 8-ikától kezdve darabonként 150 koronával kerüljön beváltásra.

— A Magyar Rabbikar szives figyelmébe. Az Országos Rabbí Egyesület ezúton értesíti tagjait, hogy a jövő hétre összehívott választmányi és közgyűlést bizonytalan időre elhalasztja, mert az Országos Izraelita Tanító-Egyesület beadványait kell előbb az elnökségnek letárgyalni. Dr. Hevesi Simon.

Fischmann Testvérek

kefeárugyára

Budapest, V., Ügynök-utca 22.

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vesz és elad a legmagasabb napi árban
Friedländer Ármán arany és ékszerárú gyár VII. ker.
Dohány-u. 1/a. Templommal szemben.

NAPTÁR

Vasárnap, máj. 14., íjár 16., hétfő 17., kedd 18., szerda 19., csüt. 20., péntek 21., szombat 22. — Heti szidra: Behár-Bechukószáj (M. III. 25—27. f.). — Háftoro: Hásém úzi umoúzi (Jer. 16. f. 19. v.—17. f. 14. v.). V. Perek. Szombat bejövetele: 7 ó. 25 p. Kimenetele: 8 ó. 5 p.

Főszerkesztő: Dr. Szabolcsi Lajos.

Felelős szerkesztő: Dr. Gedő Árpád.

Felelős kiadó: Gáspár Márk, igazgató.

Fényképezőgépek, prizmás távcsövek,
sportcikkek
RADÓ, IV., Egyetem-tér 5. Vétel, eladás.

Chapaux Robes
Robes Tailleur
Manteaux et Blouses

Sidy

Budapest, Kristóf-tér 6.
Telefon: 104-00.
Párisi modellek állandó
kiállítására.

Nagy Jenő fogászati műtermét áthelyezte
Budapest, Szövetség-utca 45. (Saját
ház). Otthon található egész nap.

BUTOR olcsóbb és jobb mint bárhol, szolid
kiszolgálás, díjtalan csomagolás
BEHR műasztalos Andrassy-ut 60.
Csengery-utca sarok. Fióküzlet nincsen.
!!! Ügyeljen a címre!!!

Új orthodox kóser penzió Siófokon

Tisztelettel értesitem a nyaraló közönséget, hogy Siófokon, Batthyányi-utca 22. sz. alatti villában orth. kóser penziót nyitok leányom vezetésével. Megnyitás e hó 15-én. Tisztelettel TAUBER ADOLF vendéglo. Rombach-u. 16.

Selyem Lámpaernyő-Építő

Budapest, VI., Hegedűs Sándor-u. 17.
Telefon: 119-42.

STERN R.

PÁLYÁZATOK

Díjazás: Minden szó egyszeri beiktatása 6 K, vastagon szedett betűk-
ből 10 K. Pályázatok felvétele: Lipót-körut 28.

A szabadszállási aut. orth. izr. hitközség metszőt keres, aki három elismert orth. rabbtól nyert kabolószót; jó előimádkozó, balköre és paszkener. Mőhelképesítés előny. Javadalmazás: lakás természetben, évi 4000 K alapfizetés, ezidőszent havi 4000 K drágasági segély, a hitk. szolgálai teendőikért évi 2400 K, minden kőservágás után husillemény. Eddigi működést, életkort és családi állapotot igazoló okmányok f. évi május 15-ig küldendők be. Utiköltséget csak meghívottak igényelhetnek. Stein Ignác s. k. hitk. elnök. 1843

A pásztói (Hevesm.) aut. orth. izr. hitközség pályázatot hirdet az üresedésben levő kántormetszői állásra. Javadalmazás 4000 K havi kezdő fizetés és a szokásos mellékjövedelmek. Pályázók 3 elismert orth. rabbi képesítését, magyar állampolgárságot és családi állapotukat tüntessék fel pályázatukban. Az állás nyomban elfoglalható. Wohl Sándor elnök. 1852

A szombathelyi aut. orth. izr. hitközség előjárósága ezennel egy sóchet ubódek mumcho és baltefilo állás azonnali betöltésére pályázatot hirdet. Javadalmazás (harmad sechitán kívül) megegyezés szerint. Pályázni kívánók felhivatnak ezennel, hogy eddigi működést, kort és a családtagok számát igazoló okmányokkal és kabolósz-másolattal felszerelt folyamodványaikát f. é. május hó 31-ig küldjék be alulírt hitközségi elnökhöz. A meghívottnak az utiköltség megtérítettik. Szombathely, 1922 április hó 23-án. Frey Sámuel hitk. elnök. 1867

A mosoni statusquo izr. hitközség pályázatot hirdet sóchet ubódek vekőre állásra, ki elemi iskolai talmudtóra-tanításra is képes. Mőhel előnyben részesül. Fizetés a viszonyoknak megfelelő megállapodás szerint. Megfelelő lakás rendelkezésre áll. Három ortodox rabbtól képesített pályázók mielőbb adják be kérvényüket. Scheiber Pál elnök, Grün Ede titkár. 1903

A seregélyesi statusquo fiókhitközség pályázatot hirdet metsző-előimádkozói állásra. Javadalmazás megegyezés szerint, részben természetben. Szabad lakás kerthasználattal. Csak magyar honos pályázhatik. Pályázati kérvények alulírott elnökséghez küldendők. Csak a megválasztott költsegei térítettnek meg. Az állás azonnal elfoglalandó. Seregélyes (Fejérm.), 1922 április 30. Holczvőber Pál hitközségi elnök. 1896

A putnoki aut. orth. izraelita hitközségnél megüresedett kántormetszői állásra pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak olyan 40 éven alóli magyar honosok, kiknek 3 elismert orth. rabbtól képesítésük van. Javadalmazás: havi 5000 korona fizetés, szabad lakás, fél sechita és a szokásos mellékjövedelem. Pályázati kérvények a kor. családi állapot és eddigi működés feltüntetésével alulírott hitk. elnökhöz küldendők f. hó 25-ig. Utiköltség csak a meghívottnak térítettik meg. Putnok, 1922 május 2. Weisz Herzog hitközs. elnök, Roth Samu hitközségi jegyző. 1899

A szekszárdi izr. hitközség egy iskola- és templomszolgát kíván alkalmazni, aki egyúttal a Chevra Kadisa szolgálai teendőit is ellátni tartozik. Csakis 35 évnél nem idősebb magyar honos sóchet ubódek pályázhat. Előimádkozásban és tőrafelolvasásban jártasak előnyben részesülnek. Fizetés megegyezés szerint. Pályázatok eddigi működés megjelölésével, valamint bizonyítványmásolatokkal ellátva f. évi június 15-ig nyújtandók be. Az állás azonnal elfoglalandó. Utiköltség csak a meghívottnak térítettik meg. Fischhof Jakab hitk. elnök, König Géza hitk. jegyző. 1904

A vécseői izr. fiókhitközség pályázatot hirdet előimádkozó, hitoktató és metszői állásra. Pályázó lehetőleg fiatal és kiscsaládu magyaronos legyen. Megkivántatik, hogy a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja. Állás sőrgősen betöltendő. Ajánlatok a hitközségi jegyző címére Vécseő küldendők. Utiköltséget csak meghívott kap. Balog Miksa elnök, Ádám Andor jegyző. 1913

A tállyai orth. izr. hitközség metsző-előimádkozót keres azonnali belépésre. Javadalmazás megegyezés szerint. Utiköltség csak a meghívottnak térítettik meg. Ajánlatok előjáróság címére küldendők. 1911

A recski izr. hitközségnél a metszői és előimádkozói állás 1922 június 1-ére betöltendő. A pályázóktól megkivántatik, hogy három elismert rabbtól kabolósszal rendelkezzenek, természetbeni fizetés megegyezés szerint. Költséget csak a megválasztottnak térítettük meg. Pályázatban kor és családja megjelölve. Recsk, vasuti állomás Parád, 1922 május 8. 1918

En többet fizetek, mint bárki más **Brilliáns-, arany- és ezüstért** hamis fogat 112 koronáig
LEMMELEO ÉRSZERŐZLET Budapest, VII., Dob-utca 47.

ZSÁK ponyva, szinog kaphatók SCHILLINGER MIKSA R.T. Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz. Zsák- és ponyvakölesés.

LEGELŐNYŐSEBB, BUTORVÁSÁR PARTOS-nál VI., Andrassy-ut 52
Háló, ebédliők, uriszobák, szalonok és egyes darabok. (Díjtalan csomagolás) (bejárat Eötvös-utcából).

325 K wattaplan, finom clott- és pehely-paplanok, átdolgozások, kárpitos-készítmények lego'csőbban csakis **KOENMEHL** M. paplanosnál. Nagymező-u. 25.

Igazg.: Keleti és Ribner **FŐVÁROSI ORFEUM** Nagy-mező-u. 17. sz.
Barkadi Aladár vendégfőléptével a **"Gyerünk tovább"** című nagy revűben és a májusi műsor. Kezdeté este 1/2 8 órakor.

STERN-féle orth. Tarcsa fürdőn ismét megnyilt.

Pocsatkó Deák Ferencz-u. 14. Angol, francia inganyagok és gallérujdonságok érkeztek.

SIRKŐ **LÖWY-nél BUDAPEST** FŐ-U. 88. (SAJÁT HÁZ) TEL. 146-99.

Darling THE FINEST SHOE CREAM
AMERIKAI TERRENTINES CIPŐKREME MINŐSÉGE UTOKÉRNET EN!
EGYEDÜLI GYÁRTÓJA **DARLING** CIPŐKREMGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG SÁTORALJAUJHELY TELEFON SZÁM: 143

Kézét megkerik, ha Hvyarjon **LILJOM TEJESZAPPANT** használatnál (50 K) és Hvyarjon szépiószterrel teszi arc-bőrértákos ügyé (85 K) Kapható: Tőrbk-gyógy-szerár Király-utca 12. és Andrassy-ut-28. Kartisch-maroff-drogéria Rákóczi-ut 50. és Erzsébet-körut 1. Róna-drogéria József-kör-ut-50. Seitz-drogéria Nőp-színház-utca 29. Fehér-kerezt-drogéria Teleki-tér 1. Nemzeti Opera-drogéria Andrassy-ut 15. sz. Fischer-drogéria Jászberény-ut 10. Rainer és Társa-drogéria II. kerület, Corvin-tér 6.

Szabászati és női kalapkészítő-jakolamban szabni, varrni, kalapot készíteni tanítok. Magántanulára szabászati tankönyvem. Kalapkészítést olcsón vállalok. **Geiger Etel** Károly-körut 10.

Ön ellensége Hegedűs Mór és neje, Budapest, VI. kerület, Vilmos császár-ut 9. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetési díjazás: Minden szó egyszeri belkötésére 7 K, vastagon szedett betűkből 12 K. Apró hirdetések felvétele: Lipót-körút 26. Jellegű levelek kettős borítékban ugyanoda intézendők.

FÉNYKÉPEKET minden izlést kielégítően művészileg készít Kossak utóda, Komáromi, Kossuth Lajos-utca 12. Gyermek-, esküvői és családi képek. Telefon: 81. 1484

PAPLANOK. Vattáspaplanok, pelypaplanok, matracok nagy választékban legolcsóbban kaphatók Dorschovitz paplankészítőnél, Garay-utca 43. 1511

REDÓNYJAVITÁST leggondosabban végez Steiner redőnygyár, Izabella-utca 48. Telefon: 23-85. 1685

FÉLMILLIÓ korona hozomány-nyal, alapos műveltséggel bíró előkelő orth. vallású, csinos, szép megjelenésű 25 éves leány részére keresetlik megfelelő intelligens, biztos egzisztenciájú férj. Ajánlatok „Házias, rendkívül ügyes” jellegére a kiadóba. 1854

HÁZASSÁGOKAT közvetít Breiner Dávid Pápa, Szentilona-utca 8. Husz korona válaszdíjat kérek. 1872

MASSZIROZÓ diszoklevéllel és bronzéremmel kitüntetve, jutányosan elvállal masszírozást. VII., Barcsay-utca 16. I. em. 16. 3225

Ha PARÓKÁT akar nagyon olcsón készíttetni vagy venni, valamint fonatokat, frizetteket, hajrészeket, úgy forduljon csakis Blau Malvinhoz Budapest, Király-utca 3. 1877

VASBUTORT, RÉZBUTORT, gyermekágyat, gyermekkoszt, sodrony ágybetéteket, matracokat legolcsóbb gyári árakon szállít Klein Gyula és Társa vasbutortgyár, Dob-utca 68. sz. (Erzsébet-körút mellett.) 1548

PREGOLIA ruhaszárító minden méretben készen kapható és felelősséggel felszereltek. Bresslauer asztalosmester, Hunyadi-tér 7. sz. 1461

GYERMEKEKET nyaralni vizs Balatonszárszóra Sebestyenné Barna Rózi fővárosi tanítónő, Sziv-utca 9. 3287

IDŐSEBB izr. leányt vagy asszonyt háziasszony támaszául, ki a főzéshez is ért, felveszek. Jellege: „Jó család”. 3256

ORVOSTANHALLGATÓ nyári hónapokra előkelő vidéki vagy nyaraló családnál 1-2 gyermek mellett középiskolai tantárgyak korrepetálását, zongoraoktatást vállal. Jellege: „Komoly 70”. 3262

VARRÁSHOZ értő izraelita kisasszony ajánkozik 1-2 gyermek mellé. Jellege: „Magyar”. 3251

FÜSZERKERESKEDŐSEGD alkalmazást keres. Frisch Jenő, Sárosd. 1902

FISCHER házasságközve, áhhoz bizalommal forduljon, ajánlata komoly és megbízható. Dohány-utca 68., telefon József 129-51. 1915

FÖLDBIRTOKOS fiatal szép leányt nagyobb hozománnyal férjhez adná. Megbizva Fischer, 1915/I

GYÁROS 35 éves, gazdag ember nőülne. Megbizva Fischer, Dohány-utca 68. 1915/II

FŐVÁROSI kereskedő 42 éves uriember nőülne. Megbizva Fischer, Dohány-utca 68. 1915/III

URI KÖRÖK házasságközvetítője Fischer. Megbeszélés naponta 9-6-ig. Telefon: József 129-51. 1915/IV

ELEGÁNSAN berendezett lakás és tekintélyes készpénzhozomány-nyal 28 éves özvegyasszony férjhez menne. Megbizva Fischer, Dohány-utca 68. 1915/V

30 ÉVES fővárosi nagykereskedő nőülne. Megbizva Fischer, Dohány-utca 68. 1915/VI

KÉTMILLIÓ hozománnyal intelligens leányomat férjhez adnám. Megbizva Fischer, Dohány-u. 68. 1915/VII

SAJÁT házámban berendezett lakásom és jömenetelű üzletem van. 46 éves, egyedülálló özvegyember vagyok, gyermektelen urinót feleségül vennék. Bővebbet megbizottam Fischernél, Dohány-u. 68. 1915/VIII

ÖNÁLLÓ kereskedőhöz fiatal, szép leányomat nagyobb hozománnyal férjhez adnám. Megbizottam Fischer, Dohány-utca 68. 1915/IX

ELŐKELO származású, nyugdíj-képes vidéki állami tanító, perfect német és hebraista, ki juhustól kezdve kispesti rokona gyári irodájában jövedelmezőbb állást nyerhet, ahol az állami kedvezményeket továbbra is élvezheti, nőülne. Házzal, foglalkozással vagy vagyonnal bíró hölgyek ajánlatai kéretnek „36 éves” jellegére a kiadóba. 1901

BAIATONLELLÉN kóser hári koszt panzióval és házon kívül is kapható Geró Sándornál. 3263

URIASZONY izletes, szigorúan orthodox kóser kosztot ad uriembernek. Nagyfüvös-utca 5. földszint 3. 3260

BUTOROZOTT kis udvari szoba egy ur részére kiadó. Hunyadi-tér 11. II. 20. 3264

BETEG urinóhoz ápolónőt keresek. Szakértelem nem fontos. Grünfeld, Miskolc, Ujváros. 1898

ÖCSÉM részére, ki 35 éves, mag-gastermetű, reprezentabilis megjelenésű bor- és szeszszakmabeli főtisztviselő, keresek hozzáillő élettársat, lehetőleg benősülésre. Közvetítők kizárva. Jellege: „Magas intelligencia” kiadóba. 3253

JOBB zsidó leányt felveszek gyermekek mellé, ki a háztartásban is segédkezne. A nyarat a Balatonon töltjük. Németül beszélők előnyben részesülnek. Renner Próféta-utca 9. 3252

IZRAELITA okleveles tanítónő, lehetőleg szlovák illetőségű, 10 éves leányhoz polgári előkészítésre Csehszlovákiába kerestetik. Jelentkezés Schlesingernél, József-körút 62. I. em. 3251

ELEKTROTECHNIKUS inasnak adnám 4 kereskedelmit végzett fiamat, lehetőleg teljes ellátással, amiért fizetek. Jellege: „Sándor”. 3250

HAT heti nyaralás ellenében 2 portait vagy más képeket festenek. Jellege: „Festőművész”. 3249

ELLÁTÁST és lakást kaphat intelligens fiatalember. Izabella-utca 82. ajtó 21. 3259

TECHNIKUS, ki tanulmányait abbahagyni kényszerítve volt, gyári irodában alkalmaztatik. Ajánlatok curriculum vitae és fizetési igények megadásával a kiadóba kéretnek. Jellege: „Technikus”. 3247

PESTÉNYAGYKERESKEDŐSEKN DEN felvétetik fiatal segéd és 13-15 éves fiu tanulónak, vagy üzleti gyakornoknak. Szombaton zárva. Klein és László Budapest, Vaskapu-utca 33. 3267

VIDÉKRE polgári háztartásba tisztességes, jól főző szakácsné kerestetik. „Nagyobb családhoz” Budapest mellett jellegére leveleket a kiadóhivatalba. 1912

FELVÉTETIK négytagu családhoz megbízható rendes leány házi-teendőkhöz, ki a legjobb bánásmódban részesül. Ajánlközás Heksch Jenő ékszerész, Ujpest, Árpád-ut 46 3266

NEGYVENÉVES izr. közműves-mester nőül venne idősebb leányt vagy özvegyasszonyt, kinek néhány ezer korona hozománya, esetleg üzlete van. Grossmann Mór, VII. Szövetség-utca 83. földszint 8. 3265

JÖVEDELMEZŐ foglalkozással bíró vidéki leány hozománnyal férjhez menne foglalkozással bíró 27 éven felüli intelligens férfhez. Teljes című levelek „Ambició” jellegére a kiadóba. 1892

VARRÓNÓ békebeli kelengyével és huszezer korona hozomány-nyal férjhez menne. Lehet özvegy is. „Kis hibával” jellegére a kiadó továbbit. 1893

NÖVÉREM 44 éves, vagyonos, gyermektelen özvegyasszony. Férjhez menne 50-55 évig biztos egzisztenciájú emberhez. „Lakás van” jellegére kiadóhivatalba. 1894

KERESEK négy polgári végzett jó házból való zsidó leányt, ki főzésben jártas, könnyebb munkát végez, gyermekekkel foglalkozik, nehezebb munkára mindenleányt tartok. Fizetési igények megjelölésével ajánlatokat kérek. Róth Izó Kunszentmárton. 1895

HÉVIZSzentANDRÁSON régi kóser étkezdémet saját vezetésem alatt újból megnyitóm. Üzv. Polák Sándorné. 1897

SELYEMPAPLANOK, kázmirpaplanok, virágos satenpaplanok, nagy választékban kaphatók Blaunál, Király-utca 19. 3255

HIBAS női, férfiruhanaműekért, cipőkért házhoz jövök. Springer, Vasvári Pál-utca 9. földszint 5. 3254

FGY PERFEKT gépiró- és gyorsíró - a délelőtti órákra - állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 720

VALLASOS urileány, gimnáziumi képzéssel nyári hónapokra emenne nyaralóba gyermekéhez, vagy társalkodónőnek. Ajánlatokat „Orthodox” jellegére. 3268

HÁZVEZETŐNEK ajánkozik középkori izr. urinó, háztartásban, gazdaságban jártas, kitűnően főz. Rákóczi-ut 53. Házvezetőnk irodája. 3248

INTELLIGENS fiatal vidéki urileány házikisasszonynak, esetleg kisebb gyermek mellé ajánkozik. Zinzár Dávid, Aréna-ut 48. földszint 10. 721

ÖNÁLLÓTÁSHOZ társul és élet-társul bájos, intelligens 2-5 száz-czerrel rendelkező urileányt keres 38 éves, holdogságra vágyó, szegény, képzett könyvelő, „gabonakereskedő”, elsőrangú összeköttetésekkel. Budapest 5. fiók-bérlet 33. 1923

TÁRSAT KERESSEK nagylorgalmu vidéki városba divatáru üzemhez pénzzel és szaktudással. „Szombaton zárva 1922” jellegére a kiadóba. 1922

FŐISKOLAI HALLGATÓT keres ügyvéd. Pannónia-utca 2/d. fél-emelet. 3270

Fájdalommentes foghuzás

narcosissal. Fogsorok szájpádás nélkül a legjobb kivitelben és jutányos árban.
Dr. Strelinger Viktor fog- és szájbetegségei szakorvosa.
Budapest, VII., Rákóczi-ut 12. sz. (Síp-utca sarok.)

BUTOROK újak és használtak alkalmi eladása. Butorokat veszek is.
ENGEL, Eötvös-utca 35., Szondi-utcánál. Telefon: 174-60.

Vétkezik, ki nem a BACK 722 étteremben étkezik
VI., Házias-utca 12. (Lázár-u. sarok, Operaház mögött.)
Telefon: 142-38.

Étkezik a Gólyás Kávéház Műveltség H. T. kávéházában, Budapest, VI., Atádi-u. 8. — Igazgató: Biró Miklós

KONT OSZKÁR szikvizsgépgyár és szifonfejöntő

Budapest, VII., István-ut 11.
Szállít szikvizgári berendezéseket, szifonpalackokat és minden e szak-mába vágó cikkeket.

Főváros
CIRKUS a fényes májusi műsor.
Városliget
Telefon: 55-55.
Naponta este fél 8 órakor
Csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.
4 órakor családi- és gyermekelőadás.